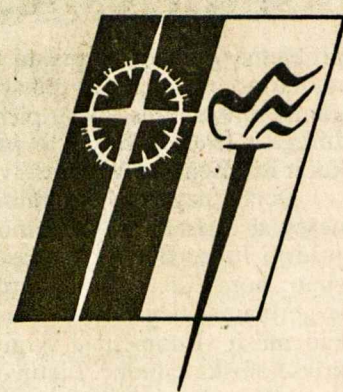

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 13 (2716) 2002 APRIL-BALANDIS 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Kompiuteriai - ne spauda

Beveik kasdien išgirstame apie naujoves, naujai išrastas patogumus, paslaugas, darbo greitinimo priemones. Pastaraisiais dešimtmečiais ženkli pažanga padaryta ryšių - kompiuterių srityje. Tai yra galinga, neribotų galimybių priemonė. Vieni juos peikia, kiti giria, daug kas be jų neapsieina.

SPAUDAI kompiuterizacija ir padėjo, ir pakenkė, paveikdama ją dviem atžvilgiais - turinio ir apipavidalinimo. Kompiuteriai, kaip ir pasako jų pavadinimas, kadaise buvo sukurti ir naudojami tik skaičiavimui. Dabar žodžiais yra perduodamos žinios ir duomenys iš beveik beribių šaltinių per pasaulinį ryšių tinklą - internetą. Kompiuteris atskleidžia ne tik pasaulinius ryšius, bet ir ištisus žinių bei vaizdų srautus, net bendravimo galimybes, pvz. elektroniniu paštu ir pašnekesių stotimis (*chat rooms*). Žodžių-tekstų tvarkymas atliekamas greitai ir sklandžiai kompiuterio programomis, kurias vis paprasčiau darosi išmokti. Tekstus išdėstyti, dailinti ir daugini gali bene kiekvienas tuo besidomintis. Aišku, reikia (dar vis) mokėti mašinarai. Leidėjai irgi šiomis tobulinimosi priemonėmis naudojami, tačiau dėl to kio paplitusio ir lengvo prieinamumo knygų leidėjai, knygynai, bibliotekos lieka nuskriausti - jų darbo ir paskirties dalis atima, jų paslaugomis mažiau naudojamosi. Dažnai girdimi nuogastavimai, jog tuoj niekas spaudos nebeskaitys, internete galės sugaudyti kokias tik nori žinias nemokamai ir greitai. Šios naujos, įvairiais būdais galvosėnų keičiančios informacijos teikimo priemonės aiškiai yra labai populiaros ir naudingos. Tačiau jų vertė yra kitoniška, negu įprasto spausdinto žodžio, randamo paimtoje į rankas knygoje, laikraštyje ar žurnale. Kompiuterio ekrane šviečiantis puslapis yra trumpalaikis reiškinys, ir esmėje ne itin patogus ciliiniam skaitytojui. Kas mėgsta skaityti, vis dėlto neatsisako spausdinto leidinio. Tai gal senoviškas, bet per amžius pamėgtas ir išliekantis užsiėmimas. Juk gerai išsilaiko didieji komerciniai knygynai.

MŪŠIŠKĖ lietuviška spauda turi savitų problemų. Ją skaitantys negali tikėtis ir nieiško paskutiniausių naujienų (tam yra internetas, dienraščiai, televizija, radijas), bet renkasi apžvalgų, rašinių, žinių, santraukų apie tai, kas yra įvykę ten, kur įdomu. Taip ir mūsų savaitraštis *Tėviškės žiburiai* stengiasi teikti skaitytojams žinias apie kitus lietuvių, apie jų veiklą, tokiu būdu juos ne tik apšviesti, bet ir jungti, tuo pačiu skleisti bei išlaikyti tvarkingą kalbos stilių, gražų lietuvišką žodį. Kaip ir kiekvienas laikraštis, turime nustatytą tvarką ir standartus, stengiamės nesivaikyti madų ar sensacijų. Neįmanoma mėgdžioti didžiąją vietinę ar net Lietuvos spaudą, nes tam nėra nei lėšų, nei pajėgų, nei tikslo. Nesame didžiulė bendrovė, nesame Lietuvoje. Leidėjai remiasi finansinio santūrumo politika, keldami prenumeratų kainas ne pelnui, o didėjančioms, ypač pašto, išlaidoms padengti ir ateities leidybai užtikrinti. Pagal esamas sąlygas panaudojame arba prisitaikome prie kai kurių naujovių. Pavyzdžiui, šiais metais sukurta TŽ interneto tinklalapis, kuriame galima su mumis susipažinti. Pateikiama ir keletas duomenų apie vietines įstaigas, įvykius (www.tzib.com).

Metinio spaudos vakaro - mūsų veiklos sukakties proga dėkojame visiems, kurie prisideda prie mūsų darbų, kurie skaito ir dar daugiau spausdintu lietuvišku žodžiu, domisi ir padeda užtikrinti TŽ ateitį. Ji priklauso nuo mūsų visų. Prisidėkime, kol galime, branginkime savąją spaudą, kol ją turime. RSJ

KANADOS ĮVYKIAI

Partijų vadovų rinkimai

Federacinė sąjungiečių partija kovo 20 dieną Kalgarije (Alberta) išrinko naują partijos vadovą. Iš maždaug 124,000 turinčių teisę balsuoti partijos narių balsavo 88,228. Jau pirmuoju balsavimu Stephen Harper surinko 55,04% visų balsų, palikdamas antroje vietoje ligšiolinį partijos vadovą Stockwell Day su 37,49% balsų, o kiti du kandidatai tegavo mažus likučius: Diane Ablonczy 3,82% ir Grant Hill 3,65% balsų. Sąjungiečių partiją, kuri pradžioje vadinosi reformų partija, ištėgė Alberta politikas Preston Manning, sutelkdamas į ją savąją partiją nepatenkintus konservatorius (PC). Kanados vakaruose ši naujoji partija greitai prigrigo, netrukus Otavos parlamente tapo oficialia opozicija, bet ne vienuose rinkimuose neįstengė prasiplėsti į rytus nuo Manitobos. Bandydamas sutelkti visus Kanados federacinius konservatorius po vienu stogu, P. Manning perkrikštijo reformų partiją į sąjungiečių, ir naujosios partijos vadovo rinkimuose turėjo užleisti savo vietą jaunesniam politikui Stockwell Day. Naujojojo vadovo greitai nusivylė nemažai sąjungiečių, dalis parlamentarų nuo sąjungiečių

atsisakė. Pagaliau buvo prieita susitarimo, kad nauji sąjungiečių partijos vadovo rinkimai bus paankstinti - įvyks 2002 m. pradžioje.

Stephen Harper, naujasis sąjungiečių vadovas, nors dar jaunas - 42 m. amžiaus, bet politikoje reiškiasi gana ilgai. Jis buvo vienas iš reformų partijos pirmųjų, prisidėjo formuluoju partijos platformą. 1993 m. išrinktas *Calgary West* apygardoje į Otavos parlamentą, buvo konstitucinių ir teisės reikalų reformų partija, ištėgė Alberta politikas Preston Manning, sutelkdamas į ją savąją partiją nepatenkintus konservatorius (PC). Kanados vakaruose ši naujoji partija greitai prigrigo, netrukus Otavos parlamente tapo oficialia opozicija, bet ne vienuose rinkimuose neįstengė prasiplėsti į rytus nuo Manitobos. Bandydamas sutelkti visus Kanados federacinius konservatorius po vienu stogu, P. Manning perkrikštijo reformų partiją į sąjungiečių, ir naujosios partijos vadovo rinkimuose turėjo užleisti savo vietą jaunesniam politikui Stockwell Day. Naujojojo vadovo greitai nusivylė nemažai sąjungiečių, dalis parlamentarų nuo sąjungiečių

(Atkelta iš 8-to psl.)

Šių metų vasario 6 d. įvyko POPIEŽIAUS LEONO XIII FONDOS skyriaus St. Petersburg, FL, susirinkimas, kuris iš FONDOS kapitalo palūkanų 200 dolerių paskyrė Lietuvos studentų šalpai, 200 dolerių paramą Kauno laikraščiai "Apžvalga" ir 100 dolerių auką Popiežiaus Jono Pauliaus II tėvų vedybų atminimo lentai, kuri papuoš Vilniaus katedrą. Numatoma auka paremti Gedimino pilies atstatymui Vilniuje. Nuotraukoje iš dešinės: sėdi FONDOS SKYRIAUS administratorius Dainius Vaidila, FONDOS veteranas dr. Petras Jokūba ir talkininkas kun. dr. Eugenijus Gerulis. Stovi iš kairės: V. Juška, Pr. Petraitis, V. Mažeika, D. Mažeikienė, dr. P. Tulevičius, G. Osinskienė, J. Gudaitienė, P. Jokūbėnė, A. Karnius, S. Baronienė, K. Dima, B. Baroniūnas, J. Gudaitis. Nėra V. Jasiukevičius

Kovo 11-toji reikšmingesnė už Žalgirį

DR. IRENA DEGUTIENĖ

Manau, nedaug suklysiu teigdamas, kad per visą savo tūkstantinę valstybingumo istoriją Lietuva dar niekad taip ryškiai nėra lėmusi viso pasaulio raidos, kaip 1990 m. kovo 11-ąją ir po jos neišvengiamai sekusių 1991 m. sausio 13-ąją. Jei būtų teisinga lyginti pakankamai stipriai atitulusius laike istorinius įvykius, drįsčiau teigti, kad Kovo 11-ąją lietuvių pasaulio raidai pasitarnavo labiau nei 1410-aisiais per Žalgirio mūšį, nes tuomet kryžiuočių antpuolį atrėmė suvienyti kelių valstybių pajėgos.

O štai praėjus 580 metų vieną vieną Lietuvą gana atsargiai ir net skeptiškai stebinčio pasaulio akivaizdoje išdriso mesti iššūkį vienai iš dviejų tuometinių supergalybių, anot Ronaldo Reagano, "blogio imperijai".

Kovo 11-ąją įvyko tai, ko nenumatė gudrus ir įžvalgus "perestrojkos" sumanytojai iš KGB. Šiandien iš įvairių archyvinų šaltinių ir asmeninės patirties jau žinome, kad 1985 m. SSKP CK Politbiuro paskelbta "perestrojka" nėra kažkoks naujas M. Gorbačiovo atrastas reiškinys. Vadinamoji "revoliucinė pertvarka" arba "perestrojka" tiesiog buvo dar vienas, trečiasis, komunistų bandymas įvykdyti 1921 m. Lenino atrastą NEP-ą (Naująją ekonominę politiką), kurią 1953 m. nesėkmingai mėgino pakartoti ir Lavrentijus Berija, po Stalino mirties paskelbęs naują VKP(b) politikos koncepciją.

"Perestrojkos" laikais viešdamas užsienį M. Gorbačiovas ne kartą aiškino, kad Baltijos kraštuose ir kituose SSRS regionuose veikiančios "Liaudies frontai" jam reikalingi kovai su ortodoksine partokratija, nepajėgiančia mąstyti naujoviškai. Taigi M. Gorbačiovo "perestrojka", kaip ir Lenino NEP-as, tebuvo skirta tolesniam į krizę patekusios "blogio imperijos" išsaugojimui, ją reorganizuojant ir neokomunistiniais principais atliekant turto privatizaciją. Būtent už tokią privatizaciją ir už deklaruojamą viešumą bei žmogaus teises naujoji SSKP viršūnė tikėjosi būti įleista į visas tarptautines organizacijas, iš Vakarų gauti milijardines pasikolas, modernias technologijas bei moralinę paramą.

Baltijos šalys "perestrojka" turėjo ir vieną ypatingą misiją - buvo tikimasi, kad laisvę imituojančios euforijos metu naujai paskirti šių trijų tautų vadai pasirašys naują SSRS sutartį, kuri neteks reikšmės slaptiesiems Molotovo-Ribbentropo paktai ir 50 metų Vakarų skelbta Baltijos valstybių okupacijos nepri-

Dr. IRENA DEGUTIENĖ, Lietuvos seimo narė, kalbėjusi Kovo 11-tosios minėjime Toronte

pažinimo politika. Kaip tik dėl šių užmačių Sąjūdžiui tiek savo viduje, tiek su LKP reikėjo ilgai ir įnirtingai kautis, koks gi bus tikrasis tas Lietuvos suverenitetas - ar tai bus tikra nepriklausoma valstybė, ar tik šiek tiek daugiau teisių turinti "respublika" reformuotoje, atsigavusioje sovietų imperijoje.

Ir štai 1990 m. kovo 11-ąją Lietuva pasuko KGB scenarijus nenumatytu, nei Rusijai, nei Vakarams nelauktu keliu - paskelbė savo nepriklausomybę. Gudrusis M. Gorbačiovas ir jo strategai pavėlavo - nei kitą dieną jo pasiskelbimas SSRS prezidentu, nei nauja konstitucija jau nebesaitė Lietuvos jokiais juridiniais saitais.

Gal dėl silpnės savo valstybingumo tradicijos ir pragmatiškesnio tautinio charakterio, gal baimindamiesi didžiulės vietinių rusų reakcijos, latvių ir estai tuomet neišdriso žengti kartu su Lietuva - pasirinko vadinamąjį percinamąjį nepriklausomybės laikotarpį.

Taigi nuo Kovo 11-osios vis sa įžeistos, nirstančios branduolinės imperijos ugnis buvo nukreipta į Lietuvą.

Vis dėlto šis Lietuvos laisvės gurgūnis esmingai supurtė pridušusį imperijos kūną, galėjusį egzistuoti tik tarp geležinių uždangų.

O nepalaužiama Lietuvos valia Sausio 13-ąją įkvėpė ne tik latvių ir estus, bet ir rusų demokratų: po pusmečio jie lietuvių pavyzdžiu išdriso pasipriešinti pučistų tankams ir nugalėjo. "Blogio imperija" išleido paskutinį kvapą. Viena iš buvusių dviejų pasaulio supergalybių žlugo greitai, nelauktai, gėdingai.

Lietuva triumfavo. Ir neteisūs tie mūsų istorikai ar apžvalgininkai, nesugebantys atskirti priežasčių nuo pasekmių, pasakų nuo padarinių, šiandien vis dažniau bandantys sumenkinti lemiamą Lietuvos vaidmenį šia-

me pasaulinės istorijos posūkyje - neva viską lėmė ne lietuvių, o pati Rusija 1991 m. pučo metu. Visi, kas pučo metu buvo Maskvoje prie Baltųjų rūmų ar Sankt Peterburgo protesto mitinguose, paliudys, jog tuomet patys rusai nedviprasmiškai teigė, kad juos tokiame beatodairiškam ryžtui įkvėpė lietuvių valia ir pavyzdys.

Tačiau jau po metų ta pati Lietuva seimo rinkimuose į valdžią išsirinko buvusius komunistus.

Kas atsitiko? Kodėl ir po 12 laisvės metų dažnas ne tik Lietuvoje, bet ir čia, iševijoje, su širdgėla ištaria, kad ne tokios Lietuvos tikėjosi? Kodėl sulaukus taip trokštamos svajonės išsipildymo neretai mūsų sielas užpildo nykuma ir neviltis: jau keletą metų pirmajame Europoje savizudžių skaičiumi, vis labiau plinta alkoholizmas, narkomanija, daugėja žiaurių nusikaltimų, mažėja piliečių aktyvumas, gimstamumas? Visa tai paaiškinti vien ekonominiais sunkumais būtų per daug paviršutiniška: medžiaginis gyvenimas, tegu ir per lėtai, bet gerėja (pagal paskutinius statistinius duomenis lietuvių 2-3 kartus gyvena geriau už rusus ir 3-4 kartus geriau už gudus), o tuštumo, beprasmybės pojūtis didėja. Liūdniausia, kai dėl vertybių krizės prieš save pakelia ranką jauni žmonės, kurie, regis, turėtų būti dvasiškai užsigrūdinę: Sausio 13-osios laisvės gynėjas, Kovo 11-osios akto signataras ar net kunigas.

Kodėl nugalėję tankus pasirodė esą tokie silpni prieš kasdienybės negandas? Kodėl taip greitai nusivylėme savo didžiausiąją svajonę: per daug iš jos tikėjome, per ilgai laukėme ar per lengvai pasiekėme?

Vaclavas Havelas, dar prieš tapdamas Čekijos prezidentu, iš savo disidentinės patirties yra aprašęs laisvės ir vergystės dvišypumą: viena vertus, kalnys nuolat trokšta laisvės, kita vertus, po ilgų metų jos sulaukęs, pasimeta, suglumsta, nes ten už kalėjimo tvoros laukia nežinomybė, atsakomybė, sunki pareiga rinktis, o čia, kameroje, tegu ir nyku, niūru, bet tavimi pasirūpina, už tave nuspręsta.

Gana dažnai nusivylimą dabartimi lemia ir prigimtinis žmogaus polinkis pagrąžinti praeitį: atrodo, kad mūsų jaunystėje ir pasakos buvo gražesnės, ir jaunimas doresnis, ir saulė švietė skaisčiau. Tačiau iš tiesų dabartį ir praeitį jungia daug panašių paralelių, nuotaikų, vertybių krizių. Nepasitenkinimo laisve buvo apstu ir prieškarinio Lietuvoje - tai gerai atliekamią Lietuvos vaidmenį šia-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Skatina remti narys

Vašingtone kovo 16-17 d.d. įvyko narystės ŠAS siekiančių dešimties "Vilniaus grupės" (V-10) valstybinių tautinių bendruomenių atstovų suvažiavimas. Jam baigiantis, rašo LGTIC, JAV-se dirbantys šių valstybių ambasadoriai paskelbė bendrą pareiškimą, remiantį tolesnę ŠAS plėtrą bei kviečiantį JAV Senatą balsuoti už Laisvės stiprinimo aktą, kuriame išreiškiama parama ŠAS plėtrai 2002 m.

Narystės siekiančių Albanių, Bulgarijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Makedonijos, Slovėnijos, Slovakijos ir Rumunijos užsienio reikalų ministrai pasirašė "Vilniaus pareiškimą" 2000 m., po metų prisijungė dešimtoji valstybė - Kroatija.

Tėvynės sąjungos vadovas, seimo narys Vytautas Landsbergis, dalyvavęs Vašingtono susitikime, teigė, jog nebeliko kalbų apie Lietuvos tinkamumą narystei ar abejotiną pasirengimą. Rusijos pyktį ar panašiai, o konkrečiai klausia apie būsimą įnašą. Tačiau kvietimas stojimui dar nėra narystė, pasak V. Landsbergio - politikams būtina stengtis išnaudoti visas galimybes, kad laikotarpis nuo pakvietimo Prahoje iki narystės ŠAS būtų kuo trumpesnis. Prasižėmus narystės sutarties tvirtinimo procedūrai svarbiausias bus balsavimas JAV Senate. Jo nuomone, tikslo pasiekimui gali pakenkti išpuoliai prieš žydus, lenkų mažumos skriaudų vaizdai, antikvaretiški "šūkavimai", biurokratiniai arba politizuoti trukdymai investicijoms.

Prezidentiniai rinkimai

Lietuvos prezidento rinkimus numatoma vykdyti gruodžio 22 d., praneša LGTIC. Kovo 13 d. buvo įregistruotas projektas dėl tos datos paskyrimo. Pagal Lietuvos konstituciją, prezidento rinkimus skiria seimas, jį turi vykti paskutinį sekmdienį, likus dviem mėnesiams iki prezidento kadencijos pabaigos. Prezidento Valdo Adamkaus kadencija baigiasi 2003 m. vasario 26 d.

Neparduos "Mažeikių naftos"

Kovo 13 d. "Williams Lietuva" atstovas spaudai Darius Šilas teigė, jog "Williams" neturėtų parduoti "Mažeikių naftos", net jei ši baigtų metus nuostolingai, rašo LGTIC. Jis tvirtino, kad "Williams" planai Lietuvoje yra ilgalaikiai nepaisant to, kad Niujorke "Williams" spaudos konferencijoje buvo pasakyta, jog JAV bendrovė tikisi rezultaty pagerėjimo, bet taip pat planuoja "2002 metais pasiekti pelningumo arba parduoti "The Soda Ash" projektą ir investicijas Lietuvoje.

"Williams" padaliniai "Williams International" priklauso 33% "Mažeikių naftos" akcijų,

šiai firmai yra suteiktos Lietuvos įmonės operatorės teisės. Pernai "Mažeikių nafta" patyrė 271,153 mln. litų nuostolių, o 2000 m. - 179,059 mln. litų nuostolių.

Lietuvos ūkio ministerija valdo 59,3% bendrovės akcijų. Su Rusijos naftos firma "Jukos" šiuo metu deramasi dėl "Mažeikių naftos" akcijų pardavimo bei investicijų. "Williams International" 1999 m. sumokėjo 75 mln. JAV dolerių už 33% "Mažeikių naftos" akcijų. Ši investicija 2001 m. pabaigoje įvertinta 39,1 mln. JAV dolerių.

Aplinkosaugos sutartis

Kovo 13 d. Lietuvos finansų ministerija su Europos komisija pasirašė finansinį memorandumą dėl 7,8 mln. eurų vertės Lietuvos aplinkosaugos projekto Alytaus regione bendro finansavimo. Kaip rašo LGTIC, tai pirmas projektas, finansuojamas pagal tarptautinio aplinkosaugos finansavimo fondo (ISPA) programą. Jam bus reikalingos ir valstybės ir privačios investicijos.

Už projektui skiriamas lėšas numatoma sutvarkyti atliekų sistemą Alytaus regione: Alytaus, Druskininkų ir Birštono miestuose bei Alytaus, Varėnos, Lazdijų ir Prienų rajonuose bus organizuojamas atliekų surinkimas ir transportavimas, bus uždarytas senasis Alytaus savartynas ir įrengtas naujas. Projektas turės būti įgyvendintas iki 2004 m. pabaigos.

Iš ISPA programos biudžeto Lietuvoje jau finansuojami 9 aplinkosaugos, 6 vandenvos ir 3 atliekų tvarkymo projektai, kurių bendra vertė - 117 mln. eurų, o ISPA programos skiriama parama - 60 mln. eurų.

Prezidentinis Jungtinėje karalystėje

Kovo 25-28 d.d. prezidentas Valdas Adamkus lankėsi Jungtinėje karalystėje pirmuoju oficialiu vizitu, rašo LGTIC. Susitikime su Didžiosios Britanijos ministru pirmininku Tony Blair, pastarasis pareiškė, jog Lietuvos pažanga per dešimt nepriklausomybės metų yra įspūdinga. Pokalbio metu aptartas Ignalinos atominės elektrinės uždarymas, dėl kurio V. Adamkus pakartojo Vakarų valstybių paramos reikalingumą.

V. Adamkus dalyvavo Velso Prince Charles rengiamoje vakarienėje Buckingham rūmuose, dirigento Mstislavo Rostropovičiaus 75 metų jubiliejaus koncerte. Jis apdovanojo 8 Jungtinės karalystės piliečius DLK Gedimino ordinais. Juos gavo: diplomatas ir Britų asociacijos ryšiams su Vidurio ir Rytų Europa direktorius Sir John Birch; Lordų rūmų narys, Pasaulio žydų kongreso vicepre-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje

Kompiuteriai - ne spauda

Ekrane šviečiantis puslapis yra trumpalaikis reiškinys

Kovo 11-toji reikšmingesnė už Žalgirį

Dabartį ir praeitį jungia daug panašių paralelių, nuotaikų...

Neužmirštinis partizanų balsas

Šiandien partizanai viešai nebevedinami banditais, bet ignoruojami

Kolaborantai, kvislینگai, išdavikai

Už savo tautiečių naikinimą pakeltas "socialistinio darbo didvyriu"

Dabartinė karta nemirs už Lietuvą...

Lietuva atsistojusi ant mirties arba gyvybės slenksčio

Lietuvos valdovų rūmai Vilniuje

Atstatyti Valdovų rūmai pagerbs Lietuvos valstybingumą

Keičiasi Šiaurės Atlanto sąjunga

ŠAS tampa daugiau politinė negu karinė organizacija

Šėšėliai lietuvių-lenkų santykiuose

Geriau jau atsiraišinėti ir sudaryti "darbo" įvaidį

Patriotiškumo šaltinis

Kazimieras neišdavė priešams savo bendradarbių

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

www.tzib.com

PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$45, mėmė – \$55, garbės – \$65. Oro pašto į užjūrius – \$170, paprastu pašto – \$60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

"Šv. Kazimieras Lietuvos kultūroje" – tokio pavadinimu Vilniaus taikomiosios dailės muziejų š.m. kovo 1 d. buvo surengtas vakaras, skirtas šv. Kazimiero kanonizacijos 400 metų sukakčiai paminėti. Įvadinį žodį tarė kardinolas A.J. Bačkis. Prof. E. Ulcinaitė kalbėjo apie 1604 m. Vilniuje surengtas šv. Kazimierui pagerbti iškilmes ir jam skirtas leidinius. Atskirai M. Čiurinskas aptarė grožinės literatūros kūrinius lietuvių ir lotynų kalbomis, prof. J. Trilupaitytė supažindino su muzikiniiais kūriniiais, sukurtais Šventojo garbei. Choras "Aidija" pagiedojo įv. keletą. Buvo apžvelgti ir meno kūriniai, vaizduojantys šv. Kazimierą; pabrėžta jėgų veikla garsinančią šv. Kazimiero kultą. Aktorė J. Vilūnaitė skaitė prozas ir poezijos kūrinius, skirtus Lietuvos globėjui. Vakara vedė jį organizavęs Lietuvos dailės muziejaus direktorius R. Budrys. Šventojo sukakčiai paminėti ten pat buvo surengta ir paroda. Vilniaus arkikatedroje kovo 4 d. vyko Mišios, kurias koncelebravo nuncijus arkiv. P. S. Zurbriggas, kardinolas A.J. Bačkis, vysk. J. Tunaitis, mons. dr. G. Antonyšamy ir kiti kunigai. Pamokslą italų kalba pasakė nuncijus. Po Mišių procesija patraukė į šv. Kazimiero koplyčią, kur prie Šventojo karsito meldėsi popiežiaus intencija.

Panašūs minėjimai vyko Kaune ir Marijampolėje. Apžvelgti šv. Kazimiero garbei sukurti kūriniai, prisimintos Šventojo 500 metų mirties metinės, minėtos sovietinės okupacijos sąlygomis, iškeltas šv. Kazimieras įvairiuose meno kūriniuose, kurių randama ne tik katalikiškuose, bet ir kai kuriuose protestantiškuose kraštuose. Vieni renginiai dalyvius išsamiai supažindino su Lietuvos globėju.

Knogos apie prof. Praną Dovydaitį "Akmenuotas patrioto ke-

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

MIRTIES PRISIMINIMAS

ATA ALBINUTĖS KELIAČIENĖS

Skaidu prisiminti – toji naktis,
ir sieloje jausti misiją jos.
Šventoji Marija, primk jos maldas
ir perduok Dievui troškimą sielos.

Dėkoju, Dieve, už meilę jos sielai,
vedusiai į Tavo Šviesybės namus
Ir tau, Albinute, už rūpestį mielą,
leidus Dievo meilei aplankyti mus.

Meldžiu, Albinute, tau Dievo malonės
ir Šventosios Dvasios globos.
Gal susitiksim kely amžinybės,
jei būsim vedami Jo meilės šventos.

"Lauksiu" – nuaidejo pažadas širdies,
brangi dovanelė gėstančios vilties –

VRAS IR SŪNUS SU ŠEIMA

Kašiadorių kurijos vyskupijos parodų salėje a.a. kun. Česlovo Kavaliausko giminės ir bičiuliai. Sėdi – mokslo draugas gyd. Gurauskas, kun. Pr. Genevičius, M. Buračas, akad. A. Buračas (kun. Česlovo sesers sūnus), kun. J. Dabravolskas, lagerio draugas Lukša ir kiti

Neužmirštinas partizanų balsas

Partizanų balsas neturėtų būti ignoruojamas ir dabar, kai Lietuvoje ima dvelkti savanaudiški vėjai

JUOZAS KOJELIS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras 1998 Vilniuje išleido 711 puslapių leidinį *Partizanai apie pasaulį, politiką ir save*. Tai 1944-56 laikotarpio partizanų pagrindinio spaudos rinkinys, kurį kruopščiai paruošė, surinkus tekstus tematiškai sugrupavę ir analitinį įvadą parašę nepamirštama istorikė Nijolė Gaškaitė-Zemaitienė.

Pokario partizanai, 1918-1944 metų nepriklausomos Lietuvos augintiniai, pasipriešino kovos praktika atliko 1941 m. sukilime ir 1941-44 m. antinacinę rezistenciją, o 1944 sugrįžus bolševikų okupacijai, ginklų ir laisvu žodžiu atstovavo dėl laisvės kovojančiai nepriklausomai Lietuvai. Jie kalbėjo Lietuvos vardu, jie turėjo teisę jos vardu kalbėti ir jų balsas buvo autentiškas kovojančios Lietuvos balsas.

Šeštojo dešimtmečio pirmoje pusėje gyvas partizanų balsas nutilo, bet iki 1990 jis dar garsiai aidėjo *LKB kronikos*, Lietuvos Helsinkio grupės, Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto drąsiosios žygios, sukilusio Sąjūdžio šurmulyuose, Baltijos kelyje.

Partizanų balsą ginklais, kankinimais, kalėjimais, tremimais bandė užslaptinti Lietuvos okupantai, talkinant išeivijos "pavargusiems herojams" – deksniam, morkams, alseikoms, mikiukiams ir slidinėtojams Kaukazo kalnuose ar Maskvos gatvėse. Bet tauta kovoje ištverė iki nepriklausomybės atkūrimo 1990. Ištverė ir dauguma išeivių, nenuleisusių rankų ir neuždariusių piniginių tautos laisvės ir valstybės nepriklausomybės reikalams.

Lietuvai nepriklausomybę atkūręs, partizanų balsas kartu su gyvybės išgelbėjusiais laisvės kovotojais išėjo iš pogrindžio. Išeiti tai išėjo, bet ar Lietuva originalų 1944-56 metų partizanų ir vėlyvesnių laisvės kovotojų balsą girdi?

Skleisdami knygos *Partizanai apie pasaulį, politiką ir save* puslapius, susitokime prie vienos kitos citatos.

Lietuvos partizanai tada tikruosius kovotojus skyrė nuo "kovotojų" ir kovos bendražygius laikė patriotinę išeiviją:

Ši istorinė kova yra visos tautos kova. Todėl kovojanti lietuvių tauta su panika žiūri į tuos savo tautiečius, kurie nori ir stengiasi likti prie šios kovos neprisidėję ir "kovoję" tik tada, kai nebuvo pavojų ir nebuvo jų kuo kovoti... Mūsų ryžtinga kova dėl savo tautos gyvybės ir ateities, mūsų laisvės šauksmas jau yra išgirstas...

Tarp skausmo, ašarų, juokų
yra daug gyvenimo takų,
bet jie visi, žmonių minias,
į pilį bendrąją suves.

Į pilį tais bendrais keliais
ir mes keliausim su kitais,
tik nežinia – ar mes ar jie,
kuriems pirmiau reiks tart
sudiev!...

ATA

MYKOLUI ZABULIONIUI

mirus po sunkios ligos, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną ELENĄ, posūnį EDVARDĄ su šeima, svainę ALBINĄ, svainį ELIJĄ ir kartu liūdime –

Gunda Zabielenė ir
Nina Kuprevičienė

Kovo 11-toji reikšmingesnė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

spindi Vincas Krėvė savo veikalė *Miglos*: senieji kaimo gyvenimai nebemoka perprasti naujosios gyvenimo eigos, su ilgėsiu prisimena caro laikus ir kalba, kad anuomet gyvenimas buvo geresnis, nors ir savičiai dabar karštą valdo. Mat anuomet jie laisvai vogė valdiškus malkus ir tai nebuvo nuodėmė, valdininkų ir policininkų daug mažiau reikėjo penėti ir pan.

Gana griežtai prieškario Lietuvos tvarką kritikavo ir partizanai, nors būtent jie geriausiai suprato laisvės, kaip vienos iš didžiausių krikščioniškų vertybių, reikšmę: štai kunigas partizanas J. Lelešius – Grafas savo dienoraštyje piktinosi "Smetonos laikais" atsiradusiu moraliu nuopoliu, vis didėjusia praraja tarp turčių ir vargšų, tarp valdininkų išgalėjusiu pasipūtimu, savanaudiškumu, prisitaikėliškumu.

Kovo 11-ąją nepriklausomybę paskelbusios Lietuvos laukė trys milžiniški uždaviniai: pilnutiniai ištrūkti iš imperijos gniauztų, socialistinę ekonomiką pakeisti rinkos ekonomika ir įveikti vidinę dvasinę krizę, atsikratyti sovietinių apnašų kiekvienam savo viduje.

Reikia pripažinti, kad per dvyliką nepriklausomybės metų pirmuosius du uždavinius, tegu ir su dideliais nuostoliais, tegu ir ne taip sėkmingai, bet baigiamė įvykdyti: sukurta laisva žodžio ir nuomonės raiška, laisva rinkta, ir dabar, kai esame ant vakarietiško organizacijų – NATO ir ES slenkščio, tikimės, kad pagaliau pavyks ilgam užtikrinti valstybės ir piliečių saugumą. Kaip tik saugumo prasme šie metai Lietuvai gali būti ne mažiau istoriškai svarbūs nei 1990-ieji: žinoma, jei būsim pakviesti į NATO. Tiesa, dar lieka vienas svarbus uždavinys: atsikratyti Rusijos energetinių bombagyslių.

Tačiau užsiėmę pirmomis dviem problemomis apleidome trečiąją, dvasinę – pačią svarbiausią ir sunkiausią.

Filosofas Antanas Maceina dešimt kartų teisus, sakdamas, kad "socialinė problema mūsų laikais visų pirma yra moralinė problema. Socialinė kova yra kova ne tik už ekonominę pragyvenimą, bet ir už žmogiškosios vertės pripažinimą. Socialinė

(Paskaita Kovo 11-tosios minėjime Toronte)

Sunkus apsisprendimas

DR. JONAS KUNCA

Jau beveik viešai kalbama, kad Lietuva bus pakviesta įstoti į ES. Bet prieš tai privalo apsispręsti, ar nori ir gali leisti užsieniečiams pirkti ūkiui tinkamą žemę ir taip pat ar sutinkam uždaryti Ignalinos atominę jėgainę 2009 m. Tai du svarbūs ir opūs klausimai.

Zemdirbiai yra prieš lietuviškos žemės išpardavinėjimą svetimiesiems. Seimas betgi jau priėmė konstitucijos pataisą, kuri tai leis daryti. ES, atrodo, nežada sušvelninti šito reikalavimo.

Vėl yra tiesa, pagal Lietuvos spaudą, jog 30% mūsų laukų dirvonuoja, tai yra niekas jų nenaudoja. Jei taip, tai dalies tokių žemių pardavimas žalos nepadarėtų. Gal nauji šeimininkai tą nedirbamą žemę paverstų į pavyzdingus ūkius, iš kurių būtų galima pasimokyti. Padidėtų ir šalies žemės ūkio gamyba. Kadangi žemdirbystė šiuo metu nėra labai pelningas verslas, vargu ar atsirastų daug pirkėjų. Masinio žemės išpardavimo galimybės yra minimalios.

Su Ignalinos atominę jėgainę padėtis yra komplikuočiau. Iš jos Lietuva gauna 80% elektros energijos. Norint ją uždaryti be ekonominių sutrikimų mūsų šalyje, reikėtų laiku įrengti kitą jėgainę: modernią atominę, varomą dujom ar anglimi. Atominė jėgainė oro netersia. Bet problema yra su radioaktyviųjų liekanų saugojimu. Be to, jos pastatymas yra brangus. Lietuva

problema gali būti išspręsta tik nuolatine evoliucija ir reikalingomis reformomis – visų pirma žmogaus dvasios viduje, o pasakui ir išorinėje santvarkoje.

Deja, negaliu nepaminėti neseniai išsakytų kardinolo Audrio Juozo Bačkio nuogaštavimų: nors "Lietuvoje bažnyčia ir gerbiama, negalima tvirtinti, kad mūsų visuomenėje vyrauja krikščioniška sąmonė. Lietuvoje ir valdžios elitais, deputatai nėra išauklėti krikščioniško tikėjimo dvasia".

Man regis, čia ir yra atsakymas į svarbiausią mūsų klausimą: susidariusią moralinę tuštumą užėmė medžiaginės vertybės. Valią, jėgą, gyvenimo būdą pradėjo diktuoti nešvarūs pinigai: iš dalies pavarty "perestrojkos" sumanymas – nomenklaturinis turto išgrobstyimas. Pareigai ir atsakomybė nustumė savanaudiškumą ir neteisėybę. Demokratija įgavo gaudžius anarichijos grimasą. Ne vienas buvęs idealistas, sąjūdininkas neatlaikė tokio staigaus hedonistinių vertybių išgalėjimo, pasitraukė, prisitaikė, palūžo.

Tokio dvasinio palūžimo išraiška laikyčiau ir tai, kad dvylikais nepriklausomybės metais seimo nariai apskritai siūlo nebešvesti Kovo 11-osios ir nebeikelti trispalvių valstybinių švenčių metu.

Išėjau į savo nepasitenkinimą, nusivylimą, politines varžbas, mes nebeuorime, nebevalgime, nebeturime laiko pamąstyti, kaip mes dabar atrodymė be Kovo 11-osios.

Tačiau prisiminsu fizinį ir dvasinį 50 metų naikinimą, reikėtų stebėtis ne mūsų dabartinėmis negalėmis ir negandomis, o tuo, jog prieš 12 metų išvis sugebėjome atstieiti ir, lyg kokioje stebuklingoje pasakoje apie kaimo jaunikačio ir slibino dvikovą, įveikėme, regis, nenugalima priešą.

Manau, kad tik nuolat suvokdami Kovo 11-ąją kaip stebuklą, nelauktą dovaną, gimimo nuostabą mes turėtume atgausime tą prieš 12 metų turėtą dvasinę stiprybę, paveikusių žmonių raidą.

Pasak G. Chestertonio, žmonės Romą mylėjo ne už tai, kad ji buvo didi. Ji tapo didi, nes žmonės ją mylėjo.

Tos meilės mums visiems ir linkiu.

(Toronte)

Krauju rašyta istorija

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Mes klyme iš ten, kur žemė kruvina,
Neklauskite, kas mes. Mes – laisvė
ir kova!

Præisime visur kaip aidas, kaip daina,
Palaimins ir minės – motulė Lietuva.
Irena Petkutė-Neringa, Vilnelė

Knygynuose pasirodė *Laisvės kovų archyvo* 31 nr. Atsiminimų, liudijimų skyriu pateikti septyni straipsniai apie įvykius Vakarų Lietuvoje.

1. Irena Montvydaitė-Giedraitienė straipsnyje *Žemaičių priesaika: partizanų vadas Vladas Montvydas-Žemaitis ir jo kariai* (59 psl.) pateikia naujos informacijos apie ketvirtą ir penktą žemaičių apygardos vadą, partizanavusių nuo 1944 m. iki 1953 m. rugpjūčio 23 d.

Kaip ir daugeliui anos Lietuvos jaunuolių, Vladiui anksti teko savo jėgomis irties per gyvenimą. Darbštus, valingas ir visapusiškai gabus jaunuolis užaugo didžiū patriotu. Kai 1944 m. vasarą artėjant raudonajam marui daug mūsų tautiečių patraukė į Vakarus, Vladas liko gimtinėje ir pasirinko pavojingą tėvynės gynėjo kelią, būdamas penkių vaikų tėvas.

Straipsnyje bebaimio partizanų vado portretą piešia buvę bendražygiai, ryšininkai, jaunystės dienų kaimynai. Buvo daug drąsių žygių, heroizmo, susitikimų akis į akį su mirtimi, kol galop išduoti nelygioje kovoje 1953 m. rugpjūčio 23 netoli Požerės miestelio prie Paršezų ežero žuvo Vladas Montvydas-Žemaitis (1911-1953) ir jo adjutantas Bronius Alūza-Bedalis (1933-1953). Didvyrių palaikai nerasti.

2. Mečislovas Vitkus straipsnyje *Nepriklausomybės kelio žengiant* (11 psl.) prisimena ir jo šeimos gyvenimo kelią didžiųjų įvykių metais, pradedant pirmąja bolševikine okupacija ir baigiant partizaninio karo bei masinio teroro metais. Straipsnio autoriui pavyko – jis išliko, tapo žymiu mikrochirurgu, užaugino garsų sūnų Kestutį, taip pat mikrochirurgą.

3. Marta Vyšniūnienė straipsnyje *Partizanų ligoninės seselė* (6 psl.) prisimena savo tragiškai garbingą gyvenimo kelią. 18-kos metų davė partizano priesaiką. Pusantrų metų su medikamentų ir tvarslavos lagaminėliu lankė sužeistus partizanus, vaistus ir geru žodžiu gydė tėvynės gynėjų, kol 1949 m. gegužės 24 d. buvo suimta. Teisė Baltijos karinis tribunolas Telšiuose. Atseikėjo 25-rius katorgos ir 5 “be teisų”. Kalėjo Balchašo specgeryje Kazachstane. 1955 m. bausmė sumažinta iki iškalėto laiko, tačiau palikta tremtyje. Ten ištėkėjo už partizano Vlado Vyšniūno. Į Lietuvą grįžo 1961 m. Įdomu tai, kad tarp ją teisusių teisėjų buvo j. ltn. Garkinas, dabar Klaipėdoje tvarkantis jaunuosius policininkus!

4. Eugenija Ivanauskaitė-Ennukis straipsnyje *Tvirlai pasiryžęs apginti tėvynę* (9 psl.) prisimena brolių Vaclovą Ivanauską-Vytėnį, Gintautą, Jūros srities vadą, partizanavusių nuo 1945 m. pavasario iki žūties 1951 m. vasario 10 d. Tą lemtingą dieną po nelygios kovos Čepaičių kaimo mokykloje įrengtame Jūros srities štabo bunkerioje žuvo srities vadovas V. Ivanauskas, štabo viršininko pavaduotojas Širkauskas-Masys, organizacinio skyriaus viršininkas Stasys Gedvilas-Bedalis ir kaimo gyventojas P. Mušinskas. Kautynių metu granata sutrupino vado stuburą. Enkavedistai stengėsi išsaugoti jo gyvybę tardymams, tačiau netrukus nutrukė jo gyvybės siūlas. Palaikai nerasti.

5. Vladas Meškauskas straipsnyje *Jurbarko partizanai* (29 psl.) pateikia daugybę faktų apie Jurbarko, Eržvilko, Batakių, Skaudvilės, Skirsnemunės, Gaurės ir kt. valsčiuose vykusį pasipriešinimą azijatų gaujoms, prisime-

na aršų kovų dalyvius, kurių tragiškas lemtis, laisvės kariu heroizmas ir išdavikų siaubingas niekšybes.

Jurbarko krašto žmonių indėlis laisvės kovose ištis didžiulis. Šis kraštas didžiujosi savo žemiečiais Petru Paulaičiu, Vincu Ulevičiumi, Antanu Giedraičiu, Pranu Kaunecku, Napoleonu Gudavičiumi ir daugybe kitų narsių tėvynės garbės ir laisvės gynėjų.

6. Felikso Tiškaus parengtame straipsnyje *Dar karą apie kpt. Juozą Čepaitį* (10 psl.) Bronė Dirmauskaitė-Latožienė prisimena istoriją apie J. Čeponiui paruoštus dokumentus, kurių nepavyko jam įteikti. Eugenijus Kupstys savo prisiminimuose pasakoja apie kpt. J. Čeponio, partizano Svajūno ir ryšininko siuvėjo Miulerio žūtį ūkininko Zenono Jokimo name įrengtame bunkerioje.

Angelė Laurinavičiūtė-Dašinskienė straipsnyje *Mane vadina Rūta* (19 psl.) prisimena pažintį su kpt. J. Čeponiu, ryšininkės darba, kpt. J. Čeponio žūtį, gyvenimą saugumiečių aktyvumą, nuolatinę įtampą ir nežinioje prabėgusią jaunystę, sunkią benamės dalį... Straipsnyje pateikta naujų žinių apie kpt. J. Čeponio lavono išvogimą ir palaidojimo vietą Raseinių kapinėse. Beje, pirmoji Čeponio pavarė buvo Ščepavičius. Jis į Čeponio pavarė pakeitė pavardžių lietuvinimo vajas metu.

Straipsnių skyriuje yra du straipsniai **1. doc. Kazio Strazdo** straipsnyje *Lietuvos laisvės kovos ideologas* (27 psl.) pateikta partizanų pulkininko Juozo Šikailos-Dieduko, Merainio biografija.

J. Šikaila gimė 1905 m. kovo 18 d. Vadenų k. (Varėnos raj.) ūkininkų šeimoje. Apie 1928 m. Juozas vedė iš Ukmergės aps., Pašilės vls., Antakalnio km. kilusią Oną Augustinaitę ir apsigyveno tame krašte. Ona ir Juozas mokytojavo Panoterių, Vaičiūliško ir Balninkų pr. mokyklose. Abu buvo veiklūs patriotai. Juozas buvo jaunaliuvių, skautų, Šaulių sąjungos narys, Vytauto Didžiojo antro laipsnio ordino kavalierius, aktyvus švietėjas.

1941 m. birželio 14 d. Ona su trimis sūnumis ištremė į Altaujaus kraštą. Trėmimo metu Juozas žvejojo... Nuo šios dienos Juozas pasirinko tėvynės gynėjo kelią nuo partizaninio judėjimo Balninkų apylinkės organizatoriaus iki laisvės kovos ideologo, LLKS tarybos prezidento nario, prezidento pirmininko pavaduotojo, partizanų pulkininko. Jis, kartu su septyniais bendražygiais 1949 m. vasario 16 d. pasirašė istorinę LLKS tarybos deklaraciją.

1953 m. vasario 11 d. čekistų dalinys Ramygalos raj. netoli Dovydų km miške aptiko bunkerį, kuriame buvo Juozas Šikaila ir jo pavaduotojas Povilas Žilys-Audriūnas. Neapsieita be išdaviko... Didvyrių palaikai buvo išniekinti Panevėžyje.

2. Elena Pakalniškytė straipsnyje *Išėjė nesugrįžta* (17 psl.) išlieja didžiulį širdies skausmą dėl siaubingos neteisybės, įvykusios partizaninių kovų pradžioje, kai dėl saugumiečių provokacijos savųjų rankomis buvo nušautas doras partizanas Steponas Pakalniškis.

Kalėjimų, lagerių skyriuje pateikti trijų autorių straipsniai: Vladas Meškauskas – *Mes – „laų“ žmonės* (9 psl.), Balio Juknevičiaus – *Liudija grįžė* (27 psl.) ir Tamaros Grigorjevos – *Balchašo kaliniai* (2 psl.).

Šiuose straipsniuose aprašomas lietuvių politinių kalinių gyvenimas, kova už būvį ir skaudžios netektys Magadano Karagardos, Mordovijos, Balchašo ir kt. konclageriuose. Iš jų retai kam pavyko grįžti į tėvynę.

Žurnalo pabaigoje pateiktos kelios humoristinės partizanų dainos.

Gargždų ateitininkai su svečiais: Telšių vyskupu ANTANU VAIČIUMI ir jį lydintais asmenimis po šv. Mykoilo atleidų

Kolaborantai, kvislingai, išdavikai

IGNAS MEDZIUKAS

Lietuva praėjusiame šimtmečiuose išgyveno daug džiaugsmingų ir skaudžių įvykių. Džiaugsmi atgauta laisvė, liūdesio ir kentėjimo rytų ir vakarų okupantų gniaužuose. Panašus likimas ištiko ir kitas Baltijos valstybes.

Sovietams Estiją 1940 m. okupavus, atvykęs Stalino emisaras A. A. Ždanov pastatė premjeru Johannes Vares ir padiktavo vyriausybės sudėtį. Latvijoje atvykęs A. Višinski premjeru paskyrė A. Kirchnersteina, nurodymas, ką jis turi pasiūlyti, likęs prezidentu. Lietuvoje Dekanazov paskyrė premjeru Justą Peleckį ir padiktavo vyriausybės sudėtį.

Estijos prezidentas K. Palts ir Latvijos prezidentas K. Ulmanis, pavertus šias valstybes socialistinėmis respublikomis, buvo iš pareigų pašalinti ir išvežti tremčiai į Rusijos gilumą.

Prezidentas Smetona ir kiti

Panašiai būtų atsitikę ir Lietuvos prezidentui A. Smetonai, bet jo nuomonė iš pradžių jau buvo aiški – jokios derybos su okupantu neįmanomos. Todėl, nesant galimybių pasipriešinti, jis pasitraukė į užsienį. Ir veltui buvo siunčiamos delegacijos kviesti jį grįžti atgal, tikintis, kad prezidentui esant kartu su tauta, dar bus galima kaiti ką išgelbėti.

Mat buvo tokių, kurie manė, kad bendradarbiaujant su okupantu, dar bus galima šį tą laimėti tautai. Taip galvojo sutinkę jėgti ir marionetinė vyriausybė ir gerb. prof. Vincas Krėvė-Mickevičius, pasiimdami užsienio reikalų ministerio, min. pirmininko pavaduotojo, pagaliau pirmininko portfelius. Pasimetę jis aiškino, jog teiginiai apie Lietuvą, esą ji praradusi nepriklausomybę, nesąmonė. Apie tai telegramos buvo išsiųstos Lietuvos užsienio atstovyboms.

Paleckio atvejis

Jau liepos mėnesį prasidėjo suėmimai, į sąrašus pateko pirmiausia politinių partijų ir organizacijų vadai, trockistai, eserai. 1940 m. rugpjūčio 3 d. Lietuvos tarybų socialistinė respublika priimama į Tarybų Sąjungą. Pamatę, kas iš tikrųjų vyksta, Vincas Krėvė-Mickevičius paprašė, kad būtų iš pareigų atleistas.

Lietuvos televizija mėgina išaukštinti kai kuriuos kolaborantus. Pavyzdžiui, Justą Paleckį, kuris tik niekšybių padaręs lietuvių tautai, pradedant 1940 m. liepos 16 tvirtinimu ir sutikimu ištremti iš Lietuvos teisėtus pareigūnus – ministerius Merkį ir Urbšį su šeimomis į Sovietų Sąjungą, nors Lietuva formaliai dar nebuvo priimta į Sovietų Sąjungą. Vėliau, jau 1957 m. politinio atšilimo laikais, J. Paleckis pasirašė Lietuvos TSR Aukščiausios tarybos prezidento nutarimą, kuriuo buvo uždrausta grįžti į Lietuvą buržuazinį vyriausybės vadovams ir kitiems nuteistiems už tėvynės “išdavimą” ir atlikusiems bausmę. Jei tokie asmenys savavališkai į Lietuvos TSR grįžtų, turėtų būti teisimo nuosprendžiu nutremiami iki penkerių metų. J. Paleckis už savo tautiečių naikinimą pakeltas “socialistinio darbo didvyriu”.

Kvislingas, Petain, Lavale

Norvegijos Kvislingas, tarnavęs vokiečiams, kai jie buvo okupavę kraštą, po Vokietijos kapituliacijos buvo suimtas ir 1945 m. gegužės mėn. teismo

pasmerktas mirties bausme. Bausmė išdavikui buvo įvykdyta metų spalio mėnesį.

Prancūzija su savo kolaborantais irgi panašiai pasielgė. 1940 m. vokiečiams okupavus didžiąją Prancūzijos dalį, maršalas Henry Philippe Petain suitarė dėl kapituliacijos su vokiečiais. Sostinė perkėlė į Vichy miestą.

Jo vyriausybės premjeru buvo pasižymėjęs politikas, populiarius parlamentaras advokatas Pierre Lavale. Po Prancūzijos kapituliacijos jis pasiūlo “su savo tauta” kaip ir maršalas Petain, likęs prezidentu, o Lavale min. pirmininku.

Vokiečiai jų populiarumu pasinaudojo ir nesilaikė duotų pažadų. Amerikiečiams užėmus Prancūziją, valdžią perėmė ginkluota pogrindžio organizacija, kovojusi prieš nacius ir kolaboruojančius prancūzus.

Petain pasitraukė į Vokietiją, vėliau į Šveicariją, iš kurios grįžo į Paryžių ir pasidavė to meto valdžiai, susidariusiai iš griežtos linijos pogrindžio kovotojų. Petain buvo nuteistas mirties bausme, kuri buvo pakeista kalėjimu iki gyvos galvos. Įkalintas vienoje saloje 1951 m. tenai mirė sulaukęs 95 metų.

Pierre Lavale iš Vokietijos nukrito į Ispaniją, tikėdamas, kad gen. Franco jį priims. Tačiau diktatorius Franko, bijodamas sąjungininkų keršto ir sankcijų, atsisakė jam duoti politinę globą. Tada jis pasidavė amerikiečių okupacinei administracijai Austrijoje. Buvo perduotas į Paryžių, kur įvyko skubus teismas.

Lavale atsisakė jam paskirtų advokatų iš opozicijos. Jis pasakė ginsis pats. Teismo pirmininkas paklaustas, ar jis sutinkas atsakinėti į teismo klausimus, jis paprašė leisti jam susipažinti su bylos dokumentais. Į tai teismo pirmininkas sakė: “Ar tamsta nori ir toliau įžliai laikytis teismų?” Lavale atsakymas: “Pone pirmininke, tamsta taip formuluoju klausimus, kad juose jau yra ir atsakymas. Todėl geriau bus, jei aš nieko nesakysiu”.

Teismo pirmininkas: “Ar nori pasakyti, kad esi nekaltas?” Lavale: “Manau, kad yra dalykų, kurie stovi aukščiau už mus visus: tiesa ir teisingumas, kuriuos ir turite parodyti šioje byloje”.

Iš to matyti, kad jau iš pat pradžių buvo jaučiamas teisančiųjų nusistatymas. Vienas iš posėdiniųčių šaukė: “Ieškokit virvės jam pakarti”. “Ne virvės, bet 12 kulku” – atsiliepė kitas.

Buvo aišku, kad teismas nesilaikys baudžiamojo proceso nuostatų. Paryžiuje sklido gandai, kad nesilaikymas teismo orumo gali pakenkti Prancūzijos prestižui užsienyje. Į tai neatsižvelgiant, 1945 m. spalio 9 d. Lavale buvo pasmerktas mirties bausme sušaudant be teisės apeliuoti ar prašyti malonės. Kai nustatytu laiku sprendimas turėjo būti įvykdytas, prokuroras įėjo į kamerą, iš Lavale burnos pasigirdo kriokimas, o iš jo rankos iškrito ampulė. Gydytojas, pauostęs ampulę, pasakė: “Ciano rūgštis!”

Ant stalo buvo rastas pasmerktajam laiškas: “Atsakymas mano budeliams: generolas De Gaulle įsakė mane nužudyti. Kas čia vyksta, nėra teismo sprendimo vykdymas. Mano pasmerkimo negalima vadinti teismo sprendimu. Bylos metu man buvo užčiaupta burna. Dabar nori mane amžinai nutildyti. Aš mokėsi numirti – nusinuodysiu kaip romėnai. Tai protestas prieš barbariškumą”.

prieš barbariškumą”.

Kalėjimo kapelionas pasiūlė pasmerktajam atlikti išpažintį. Jis išpažintį atliko. Tada nuteistas buvo išvežtas su geležinėmis grandinėmis surakintomis rankomis į egzekucijos aikštę. Kai karininkas pakėlė kardą, paskutiniai pasmerktjo žodžiai buvo: “Tegyvuoja Prancūzija!” Nuaidėjo salvė, Lavale krito ant žemės. Puskarininkis iš pistoleto paleido dar vieną šūvį gulintajam į kaktą.

Taip buvo sunaikintas žymus Prancūzijos politikas adv. P. Lavale, apkaltintas kaip valstybės išdavikas, nors jis tvirtino, kad tai daręs norėdamas laimėti palankesnį režimą okupuotoje Prancūzijos dalyje ir geresnes sąlygas prancūzų belaisviams.

Išdavikai Lietuvoje

Šiandien Lietuvos žemę, aplaistytą kankinių krauju, mindo tie, kurie pasigviešė pasinaudoti svetimu turtu, praradę sąžinę, tarnavo svetimiems atėjūnams, atėjusiems pavergti laisvę mylinčių žmonių. Žinoma, daugelis tokių jau išėjo į kitą pasaulį atsiimti pelnyto užmokesčio, bet yra dar daug tokių, kurie užsimaskavę tūno bijodami, kad už nesvarūs darbai nebūtų atidengti. Senesnieji Lietuvos gyventojai prisimena, kai žuvusių partizanų kūnai išniekinti gulėjo miestų ir miestelių aikštėse, po to buvo užkasami mėšlynuose. Buvo drąsių žmonių, kurie slapta palaidodavo žuvusius tinkamesnėje vietoje. Atgavus laisvę, jie buvo perlaidoti kapinėse, pastatant paminklus su užrašais, bet daugelis taip ir dingo be žinios. Prisiminkime Tuskulėnų ir kitas vietas, kur buvo nužudyti geriausi mūsų tautos vaikai vien todėl, kad mylėjo Lietuvą ir gimtąją tėviškę.

Negalima užmiršti, kad su darant sąrašus treminiams, daugiausia pasidarbavo vietiniai išdavikai, skundikai, nes svetimieji atvykę gyventojai nepažinojo. Tauta buvo suskaldyta į liaudį ir liaudies priešus, kuriuos, kaip buvo skelbiama, reikia ištremti ir sunaikinti. Juk tremtiniai buvo vėžami į atšiaurius sovietų imperijos kraštus, kur buvo primitytos sąlygos, neįprastas klimatas, reikėjo kentėti šaltį, badą, pažeminimą. Altajaus kraštas, Jakutija, Komija, Tomsko sritis, Trafimovsko sala, kur buvo išvežti pirmieji tremtiniai ešalonai. Iš jų tik kas trečias ar ketvirtas išliko gyvas.

Partizaninis judėjimas buvo užgniauztas dažniausiai dėl išdavikų ir provokatorių, nurodžiusių okupantams slėptuves, bunkerius. Tai Kaino broliūdiškas darbas, šaukias ne tik Dangiško Teisėjo sprendimo. Toks negali likti nepatrauktas teisiėn atsakomybėn, kad būtų užkirstas kelias ateities kartoms. Bet iš tokių iki šiol patraukta tik vienas kitas. Kodėl? Turime vadovautis ne keršto jausmais, bet teisingumo normomis.

Svetimų stabų pavėsyje

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Pastaroju metu daugiausia Lietuva užsienio spaudoje šlovinama už sovietinio režimo stabų prieglobstį Grūto parke. Ešą Lietuvą maloningai elgiausi su savo raudonojo budelio stabais. Lietuva atrodo kaip nepilnavertė, prisiglaudusi svetimų stabų pavėsyje, valstybė.

O juk ji iš tikrųjų turi daug kuo didžiulis ir yra pakankamai subrendusi būti pati savimi pasaulio valstybių žiedyne!!

Stabai, kokie jie bebūtų, nėra tik šiaip sau figūros – jie simbolizuoja idėją! Jie montuojami, statomi bei garbinami, kai norima išplėsti, sustiprinti ideologiją, kurią jie išreiškia, kuriai tarnauja.

Grįvanti ideologija nusineša su savim į kapinyną ir savo stabus.

Kaip suprasti kruvinojo bolševizmo stabų išviešėjimą Grūto parke?! Lietuvos žmonės gsdina šitos svetimo režimo šmėklos. Žmonės baimingai šnabzdasi, kad komunistinių stabų rojumi virstų Grūto parkas išdygo ne šiaip sau, o turi savo paslaptis... Kaip ir tos raudonųjų laikų statulos, nors ir buvo verčiamos, bet kažkieno globojamos: paslaptį dingdavo iš po nakties ir štai vieną dieną... atsirasdavo Grūto parke. Gal kol kas tik jame...

Vergija užgrūna iš karto, o pilnavertę laisvę atstatyti nėra taip paprasta. Turbūt svarbiau

už sotesnį kasnį visų pirma išsilausinti iš baimės ir netikrumo. Tačiau iki šiol nė viena laisvos Lietuvos valdžia nepadėjo net pamatų, kad tauta atsikratytų šito jausmo, todėl ir prieita iki ... Lietuvos tuštėjimo metų!

Ir tai ne iš karto, o žingsnis po žingsnio per visą laisvės dešimtmetį, vis pilkėjantį nusivylimais ir nykstančiomis viltimis. Lietuvos žmonės kantrūs, galbūt dar ir dar galėtų kentėti, jei toje vargo jūroje šviestų šviesyrai, tokie kaip tautą atvedę į Vasario 16-atos laisvę! Deja, kol kas jų nesimato...

Toks jau gyvenimas. Kaip laikas nelengvai sau kelią skina... Romantiškam laisvės entuziazmui praūžus, atsivėręs Lietuvos laisvės kelias pilnas pavandenių uolų, minų. Bet Tu, Lietuva, vis tiek išplauksi į plačiuosius Laisvės vandenius. Praceities raudonos šmėklos nūgrims budėgnon amžinai su visais savo gvyaisiais ir negvyaisiais bausaus laikmečio stabais. O laisvė – amžinoji Dievo dovana – ji juk nenuždoma tironų! Kokiame kailyje jie belindėtų, vis vien jų klasta nesustabds nors ir sunkiai žengiančio, bet žengiančio pasaulio į tautų lygiatėsiškumą. Dar ne taip seniai po pasaulį rūsiojami žmonės pagal odos spalvą, o šiandien net gėda tokį reiškinį prisiminti! Ateis laikas, kai gėda bus prisiminti, kad ir tautos buvo kažkada rūsiojamos...

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičius

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

zidentas Lord Janner; Britų ir Lietuvos draugijos prezidentas, Skotijos konservatorių partijos vadovas Malcolm Leslie Rifkind; buvęs ilgametis Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos centro valdybos pirmininkas, “Lietuvių namų” bendrovės pirmininkas, Baltų tarybos narys Jaras Alkis; buvęs ilgametis Londono universiteto Slavų ir Rytų Europos mokyklos vadovas Michael Arthur Branch; Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos centro valdybos pirmininkė Vida Gasperienė; Baltijos tyrimų centro Bradford universitete kūrėjas ir vadovas profesorius John Hiden; ilgametis Didžiosios Britanijos lietuvių visuomenės veikėjas, Baltų tarybos narys Aleksas Vilčinskas.

Seimo pirmininkas Italijoje

Kovo 19-21 d.d. oficialiu vizitu Italijoje lankėsi Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, skelbia LGTIC. Jo tikslas buvo informuoti apie Lietuvą.

Knygų rīškyla “SAMOGITA” meniškai ir iš knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Ata

VACLOVUI JUREVIČIUI mirus,

nuoširdžių užuojautą reiškiamo jo žmonai DALIAI, sūnui EDŽIUI, dukrai DAINAI BARONAITIE-NEI su šeimomis –

dr. Eimutis ir Rita Birgiolai su šeima

Anelė ir Kazys Ivanauskai

Nijolė ir John Campbell su šeima

Sunkus...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

neišnaudosis dabartinės progos, kitos ko gero greit neturėsime. Vargu ar tokiu atveju Lietuvą priimtų ŠAS (NATO). Mūsų valstybės saugumas pakibėtų ore. Juk niekas nežino, nei prez. Putinas, ar Rusijos federacija virs demokratine valstybe be imperialistinių pretenzijų. O jei ten išvis nepataus diktatūrinė sistema su pretenzijomis ir koridorių per Lietuvos teritoriją į Karaliaučiaus sritį, Klaipėdos kraštą ir dar daugiau... Pasirinkimas aiškus: reikia įstoti į ES ir ŠAS, kad Lietuva galutinai užsitikrintų valstybės saugumą. O jei nori įstoti, teks priimti kitų padiktuoatas sąlygas. Ką galima ir privatu daryti, tai blaiviai apgalvoti energetikos problemas sprendimą po Ignalinos uždarymo.

Tiesia, jau uoliai mėginamas kitas energijos šaltinis – vandeniui varomi motorai, kurių degimo liekama būtų tik nekenksmingas vanduo. Bet tokius variklius turėsime tik po kokių 25 metų. Kol kas reikia greitai apsispręsti ir veikti. Ilgom diskusijom laiko neliko.

Betgi, jei ES reikalaus Lietuvos atominės jėgainės uždarymo, bet neįsipareigos padengti didesnę dalį su juo susijusių išlaidų ir taip pat su naujos elektrinės statyba, neliks nieko kito, kaip tos narystės laikinai atsisakyti.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PLANAS KELIŲ PRIEŽIŪRAI

Kovo 7 d. vyriausybės strateginio planavimo komitetas pritarė 2002-2015 metų Lietuvos valstybės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programai. Joje numatyta, kad per 14 metų bus panaudota daugiau kaip 5 bln. litų plėtojant, prižiūrint ir tobulinant kelių. Iki 2015 m. planuojama perdirbti visą magistralinį kelių Vilnius-Kaunas-Klaipėda, kelių Marijampolė-Kybartai, o transporto koridoriuje Varšuva-Kaunas-Ryga-Talinas (Via Baltica) bus baigtas tiesti Marijampolės ir Kalvarijos aplinkkelis, statomos skirtingų lygių sankryžos. Artimiausiu metu bus pagerintos eismo sąlygos Lietuvos ir Latvijos pasienio kontrolės punktuose. Per 10 metų Lietuvoje transporto priemonių skaičius tikėtina gyventojų padidėjo 1,5 karto, eismo srutais – 20%, tarptautinis eismas padidėjo 70%, palyginus su 1993 m.

"SODROS" DEFICITAS

Valstybinio socialinio draudimo fondas "SODRA" vasario mėnesį surinko 342,8 mln. litų įmokų, skelbia LGTIC. Tai yra 2,8 mln. litų daugiau negu planuota ir 14,7 mln. litų daugiau negu praėjusiu metų vasario mėn. Vis dėlto "Sodros" išlaidoms 16 mln. litų viršijus pajamas, kovo 1 d. fondo biudžeto deficitas siekė 41,7 mln. litų. Tačiau tai buvo 14,6 mln. litų mažiau negu planuota ir 16,8 mln. litų mažiau už 2001 m. dviejų pirmųjų mėnesių deficitą. Trūkstantis lėšų buvo dengiamas lėšų likučiu iš 2001 m., kuris sudarė 46,3 mln. litų, ir apyvartinėmis lėšomis. Todėl paimtų paskolų ir trumpalaikių kreditų suma liko tokia pati – 444,4 mln. litų.

"ATGIMIMAS" INTERNETE

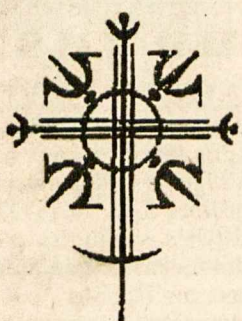
Politikos savaitraštį *Atgimimas* nuo kovo 14 d. galima skaityti interneto tinklalapyje www.atgimimas.lt. Kas savaitę keičiami rašiniai, o komentarai – kasdien. *Atgimimą* leidžia viešojoje įstaigoje Pilielinės minties institutas, 2000 egz. tiražu, o taip pat 5500 tiražo priedą "NATO žinios". Iki metų pabaigos į tinklapi ketinama sudėti visų 14 metų *Atgimimo* rašinius, praneša LGTIC.

KAINOS TURGAVIETĖSE

LGTIC žiniomis, Vilniaus halės ir Kalvarijų turgavietėse pagausėjo gyvų žuvų pasiūla – žvejai priveža stintų, parduodamų

BPL Import/Export SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 545-8868

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Lougheed Funeral
Home**

Žmonės, kurie atjaucia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- LAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKILANDUMAI
- PLOKŠČIAPEDEYSTĖ
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- PRILIMME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

X ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

kilogramą už 6,5 lito. Taip pat šiuo metu yra karpų ir kitų žuvų. Atpigo daržovių ir vaisių kainos – vietinių rūšių obuolių kilogramas parduodamas už 1-2 litus, svogūnai – 0,8 lito už kilogramą, bulvės – 1,2-1,4 lito, švieži kopūstai – 1 litas, morkų kilogramas – 50-80 centų. Švieži agurkai parduodami po 6-7 litų už kilogramą. Už kilogramą medaus prašoma 12-14 litų, kiaušienos kumpio – 9-10 litų, jautienos – 7-15 litų, rūkytų lašinių – 7-16 litų, sviesto – 10-11 litų.

LRT VEIKLOS ATASKAITA

Kovo 19 d. Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) tarybos pirmininkas Marcelijus Martinaitis pateikė seimui 2001 metų veiklos ataskaitą. Jis metus pavadino išskirtiniais, nes buvo imtasi reformų, kurių dėka nusistovėjo LRT finansinė padėtis, sustabdytos didėjusios skolos. Pakeitus darbo organizavimą, LRT veiklą vietoj 1143 žmonių atlieka 657 tarnautojai. Pervertkiant LRT programų planavimą, buvo išsaugotos informacinių laidų apimtys, pagerinta jų kokybė, išsaugotos vertingos kultūros, šviečiamosios laidos ir kitos populiarios laidos. Apklausių duomenimis, žiūrovai daugiausia buvo vyresnio amžiaus. Iki 2001 m. pabaigos Lietuvos televizijos auditorija padidėjo nuo 8% iki 11%, Pirmosios radijo programos – nuo 25% iki 30%.

KENKIA PADIDĖJĘ IMPORTAI

Šiais metais, palyginti su praėjusiu metų tuo pačiu laikotarpiu, į Lietuvą net septynis kartus padidėjo mėsos, ypač jos gaminių, importo apimtys, rašo LGTIC. Dėl tokio smarkiai padidėjusio pigesnės importinės mėsos srauto maždaug 40% sumažėjo vietinių žemdirbių išaugintų gyvulių, ypač taurių, supirkimo kainos. Metų pradžioje kiaulių supirkimo kainos buvo 4,4-4,5 lito už kilogramą, o pastaruoju metu nukrito iki 3,6-3,7 lito už kilogramą. Vietiniai augintojai kaltina importuotojus, įvežančius daug prastos, antriarūšės žaliavos. Kiaulių augintojų sąjungos duomenimis, per metus į Lietuvą įvežama apie 16,000 tonų kiaušienos, o apie pusę milijono tonų mėsos gabenama tranzitu, ir manoma, jog dalis jos pasilieka Lietuvoje kaip kontrabanda.

MOKOSI IŠ ŠVEDŲ

Kaune kovo 19-20 d.d. lankėsi Švedijos Kronobergo grafystės regioninės plėtros departamento atstovai, atvykę seminarams apie regioninę plėtrą bei galimybes pasinaudoti Europos sąjungos struktūriniais fondais. Svečiai buvo supažindinti su Lietuvos regionų būkle. Tikimasi, kad ekonominę regionų atsilikimą pavyks sumažinti įgyvendinus plėtros planą bei užsitikrinus finansinę paramą iš įvairių ES fondų. Artimiausiu metu didžiausias dėmesys bus skiriamas Ignalinos regionui, kur planuojama šalinti atominės elektrinės veiklos sustabdymo socialinius bei ekonominius padarinius. Švedijos atstovai taip pat kalbėjo apie socialinių ir ekonominių partnerių vaidmenį rengiant regioninės plėtros planus bei programas. Kauno apskrityje ir Kronobergo grafystėje bendradarbiauja nuo 1997 m. RSJ.

Ivėdu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

London (Ont.) Nepriklausomybės šventėje (2002.III.10) meninę programą atlieka Toronto pensininkų klubo "Daina" choristai, vad. Lilijos Turūtaitės

Hamilton, Ontario

"GINTARINIAI AIDAI" lietuviška radijo laida girdima CFMU-FM 93.3 nuo 1 iki 2 val.p.p. sekma dienais. Internete cfmu.mcmaster.ca

A.a. ANTANUI LIAUKUI iškeliavus į amžinybę, užjausdami jo mylimą žmoną Elena, dukrą Lilę, sesutę Juzelę, brolius – Andrių, Joną, Alojzą bei jų šeimas, "Tėvynės sąjungai" aukoję: \$50 – Andrius Gedris, Ida Ulbinas; \$20 – E. J. Bubnaitis, Rasa Fronczak, Viktoras Gedris, E. J. Gedriai, D. L. Gutauskai, M. L. Paškai. L.P.

A.a. seselės TEREZINOS GRAJAUSKAITĖS atminimui, užjausdami artimuosius, po \$20 aukoję "Pagalbai Lietuvos vaikams": A. Volungienė ir Ž. V. Vaičiūnai.

A.a. STEPONO BILEVIČIAUS atminimui užjausdami žmoną Elena, dukrą Danutę, sūnų Raimondą ir visus gimines "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukoję: \$40 – H. Kšivickienė; \$25 – E. M. Klevas; \$20 – G. Agurkienė, E. Bajoraitienė, V. V. Benusis, M. J. Gimžauskai, E. Grajauskienė, O. Grigaitienė, E. K. Gudinskai, S. K. Karaškai, A. R. Jasevičiai, B. Lukošienė, N. H. Otto, A. A. Petrauskai, L. Stoncienė, A. Volungienė; \$15 – Ž. V. Vaičiūnai, A. S. Urbonavičiai; \$10 – J. Astas, M. Borusienė, D. Garkūnienė, F. M. Gudinskai, J. Juozaitienė, J. J. Kamaičiai, O. J. Kareckai, V. P. Šidlauskai; \$5 – S. Matukaitienė.

Lūdinčius netekus artimųjų nuosirdžiai užjaučiame. Visiems gausiai aukojusiems, šelpiamųjų vardu dėkojame – PLB komitetas

KOVO 11-TOSIOS MINĖJIMO programą JC salėje kovo 16 d. pradėjo Liuda Stungevičienė, pasveikindama visus susirinkusius ir rengėjų komiteto bei "Tėvynės sąjungos" skyriaus valdybos vardu pristatė svečius. Klebonas kun. Juozas Žukauskas, OFM, buvo paskiriamas įvairioms, pasimeldė už laisvės kovotojus ir tylos minute pagerbėme žuvusiuosius dėl Lietuvos nepriklausomybės. TS sk. pirm. Lionginas Paškus apibūdino Kovo 11-osios reikšmę. L. Stungevičienė perskaitė PLB pirm. Vytauto Kamanto sveikinimą, pristatė viešnią iš Lietuvos seimo narę dr. Ireną Degutienę, kuri objektyviai kalbėjo apie dvylikos metų atgautos nepriklausomybės Lietuvos istorijoje kelius ir klūstis einant į laisvę. Šventėse dalyvavo ir KLB pirm. Rūta Žilinskienė, kuri pasveikino šventės dalyvius ir padarė pranešimą apie Kovo 11-osios šventės reikšmę. L. Stungevičienė pristatė visų mėgi-

am ir gerbiama chorų vadovę, muzikę, solistę Liliją Turūtaitę, kuri visus džiugino gražiu tai šventei parinktu dainų repertuaru. Meninės programos dalyje dalyvavo literatūros ir muzikos mėgėjai "Aukuro" aktoriai – Marija ir jos sūnus Kęstutis Kalvaičiai, kurie skaitė Bernardo Brazdžio, Maironio ir V. Kudirkos kūrinius. Šventinėje programoje dalyvavo ir jaunosios kartos žiburėliai, neseniai atvykę iš Lietuvos – Inga Brazauskaitė ir jos broliukas Karolis, kurie gražiai, taisyklinga lietuviška tarsena deklamavo Maironio poezijos kūrinius. Visus džiugino savo talentu būsimasis pianistas trylikametis Andrius Raudys, kuris dažnai dalyvauja įvairiose šventinėse programose ir susilaukia aploдимentų.

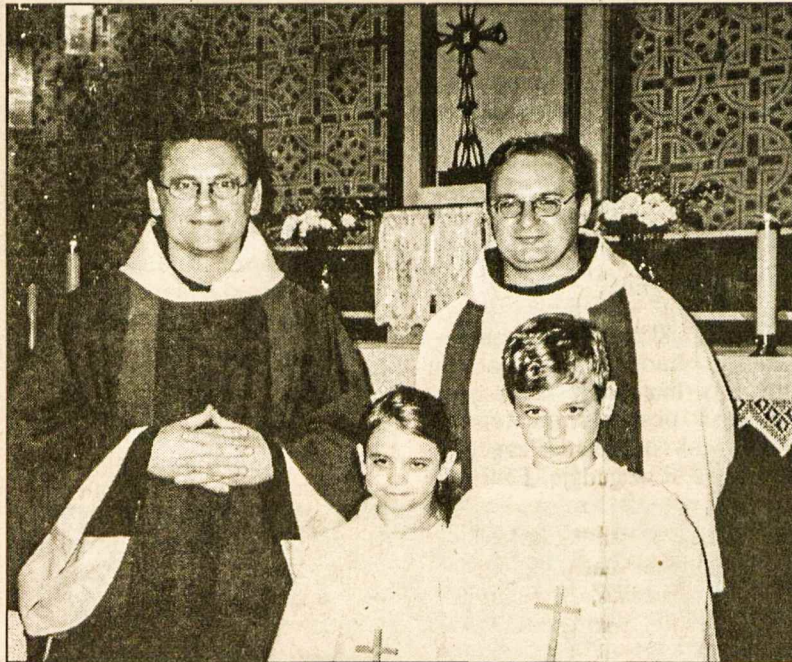
Visų padėką priklauso "Tėvynės sąjungos" sk. pirmininkui Lionginui Paškui ir Liudai Stungevičienėi už pakilų ir iškilmingą Kovo 11-osios minėjimą. E.C.

HAMILTONO LIETUVIAI, reikšdami užuojautą mirusiųjų šeimoms, skyrė auką Kanados lietuvių fondui: a.a. Stepono Bilevičiaus atminimui aukoję po \$20 – V. Sivilas ir G. J. Kriščiūnai; a.a. Antano Liaukaus atminimui aukoję po \$25 – St. Dalius ir N. Z. Stankai; po \$20 – I. P. Girmiai, Z. Čekauskas, A. K. Žilvyčiai, S. A. Auštrosai, G. J. Kriščiūnai, D. G. J. Skaisčiai, J. Stankus. J.K.

I KAPINĖS kovo 21 d. išlydėjo ilgametį Hamiltono gyventoją Suvalkijos lygumų sūnų a.a. Steponą Bilevičių, ramaus būdo, susipratusį tautietį. Paliko mylimą žmoną Elena, dukterį Daną, sūnų Raimundą ir kitus šeimos narius. Netrukus mirė ir kitas gerai žinomas hamiltonietis, taipgi Suvalkijos sūnus a.a. Antanas Liaukus. Gausus giminių, draugų ir pažįstamų būrys palydėjo velionį į Anapilį kovo 25 d. Velionis buvo statybininkas, pastatęs Jaunimo centrą, kleboniją, šventovės priestatą ir daug gyvenamųjų namų. Buvo susipratus tautietis, priklausęs parapijos komitetui, buvo aktyvus Tėvynės sąjungos na-

Nori susirašinėti

Gintaras Stadalius, 41 m. amžiaus, šiuo metu gyvenantis Vokietijoje, norėtų susirašinėti su Kanados lietuviškaitėmis. Rašyti adresu: Giedra Colberg, Beckers Wisch 17, 49176, Hilter, Germany. Tel. 011-370-51-18018.

Gavėnios rekolekcijų vedėjas kun. B. JURČYS, OFM, Hamiltono (kairėje), klebonas kun. J. ŽUKAUSKAS ir patarnautojai – Katrytė ir Petras BARTNINKAI. Nuotr. R. Choromanskys

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905-271-8781
PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

rys ir yra buvęs jos pirmininku. Džiaugiesi Lietuvos laimėjimais ir labai rūpinosi dėl jos nesėkmių. Jam ypač rūpėjo Lietuvos mokyklos ir jaunimo auklėjimas. Paliko nuiludime mylimą žmoną Elena, dukrą Lilę, seserį Juzelę, brolius Andrių, Joną, Alojzą ir jų šeimas. L.P.

HAMILTONO LIETUVIŲ DRAMOS GRUPĖ "AUKURAS" jau prieš dvejus metus atšventė savo veiklos 50 metų jubiliejų, kuris paminėtas suvaidinant seną prieš 50 metų mūsų pastatytą komediją *Pirmas skambulis*. Ši veikla režisavo Danutė Kudabaitė. Po to "Aukuras" nesusiję paruošti naujo veikalo, pakartojto Vytauto Alanto komediją *Šiapus už dangos*, su kuria išvyko į Lietuvos dramos festivalį, įvykusį Čikagoje. (Prieš tai su šia komedija apkeliovo beveik visą Lietuvą).

Čikagoje Vytautas Taseckas buvo apdovanotas žymeniu už atliktą Švilpos vaidmenį. Po festivalio vyko vaizės, per kurias Elena Dauguvietytė-Kudabienė buvo pagerbta ir apdovanota specialiu pažymėjimu už 50 m. veiklą.

Po ilgokos pertraukos aukuriečiai vėl pradėjo dirbti. Pasirinko Anatolijaus Kairo 3 v. komediją. *Paskutinioji valia*. Veikale žmogus miršta nepalikęs testamentą. Atsiranda daug žmonių ir giminių, net ir iš Lietuvos reikalaujančių palikimo... Bet kuo tai pasibaigs – pamatysite. Labai džiugu, kad atsirado naujų aktorių. Veikale vaidina – M. Kalvaitienė, V. Taseckas, Aldona Matulic, Rimas Kulias, Algis Venslovas, Laisvis Širvinskas. Į šią grupę įsijungė ir aktorės: Gražina Giedraitienė, Regina Solovienė ir Gailė Kriščiūnaitienė. Režisuoja Elena Kudabienė; administratorė – veikli teatro darbuotoja Regina Choromanskytė.

"Aukuras" dėkoja Tomui ir Susan Klimaičiams už nuolatinę finansinę (\$3000 JAV) paramą, be kurios teatras negalėtų dirbti. Laukiame visų atvykstančių ir premjerą, kuri vyks 2002 m. gegužės 25 d. Hamiltone, Jaunimo centro salėje. Pelnas bus paskirtas jaunimo suvažiavimui. "Aukuras"

Jauna šeima iš Lietuvos, auginanti du vaikučius, norėtų susipažinti su Amerikos lietuvių šeima, kuri norėtų susirašinėti el. paštu ar oro paštu (laiskais). Rašyti lietuviškai. Mūsų adresas: I. Kazlauskienė, Vilniaus 13A-33, Kuršėnai, Lietuva.

Šeima iš Lietuvos, auginanti dvi dukrytes (dvynukes, 4 m.), ieško draugų, tautiečių. Rašykite laiškų oro ir elektroniniu paštu. Mūsų adresas: Rasa Grigienė, Vilniaus 13A-39, Kuršėnai, Šiaulių raj., Lietuva.

Edvardas A. Čekauskas, profesionalus žurnalistas, dirbęs "ABC News" Pietų Amerikoje, patyręs importo-eksporto prekyboje, šiuo metu gyvenantis Argentinoje, išlaikantis didelę šeimą, norėtų įsidarbinti Kanadoje. Rašyti adresu: Eduardo A. Čekauskas, Antonio Kairys' grandson, Tabaré 6551 CP 1439 Capital Federal, Buenos Aires, Argentina. Tel. namų: 54-11-604-1563; asmeninis: 54-11-5109-4304; darbo: 54-11-4314-0096.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklaviatė: www.homesgeorgianbay.com

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Peterburgo, FL, lietuviai Nepriklausomybės atstatymo šventę minėjo vasario 16 d. Lietuvių klubo patalpose. Minėjimą pradėjo klubo pirm. L. Kymienė, pasveikindama susirinkusius ir pakviesdama invokaciją sukalbėti svečią iš Lietuvos kun. G. Numgaudį, OFM. Klubo choristams giedant *Nuliūdo kapais apsklojusi tėvynę*, "Saulės" mokyklos mokiniai uždegė žvakę ir susikaupto minute buvo pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Mokiniai K. Bobelis ir M. Varkelis padėklamavo po eilėraštį. Klubo direktorius V. Juška perskaitė Nepriklausomybės atstatymo paskelbimo aktą, o Lietuvos garbės konsulas A. Karnavičius – St. Peterburgo mero sveikinimą. Paskaitą skaitė M. Remienė, JAV LB kultūros tarybos pirmininkė. Tarp kitų dalykų pažymėjo, kad su mažomis išimtimis Lietuvos žiniasklaida vengia plačiai rašyti apie išeiviją, o pastorai, pasak kalbėtojos, Lietuvai nemažai padeda. Pvz. per Amerikos lietuvių šalpos organizaciją pavienius asmenų pastangas mokslo ir medicinos institucijoms, kultūriniais bei dvasinio ugdymo centrims ir labdarai didelės sumos kasmet nukeliauja į Lietuvą. Ji priminė dr. J. Basanavičių, kuris, ilgą laiką gyvendamas užsienyje, niekad neužmiršo Lietuvos reikalų. Meninės programos dalyje Lietuvių klubo choras, vadovaujamas dr. Br. Kazėno, padainavo ketelą dainų užbaigdamas *Graži tu mano brangi tėvyne*. Sekmadienį, vasario 17, Šv. Vardo šventovėje Mišias už Lietuvą atšaušo svečiai kun. G. Numgaudis, OFM, pasakęs ir pamokslą, bei kun. A. Simanavičius, OFM, Toronto Priskikimo parapijos klebonas, ir vietinis kun. M. Čyvas. Giedojų klubo choras. Po pamaldų dauguma maldininkų vyko pietų į Lietuvių klubo patalpas. (Lietuvių žinios 2002 m. 300 nr.).

Čikagoje Vytautas Taseckas buvo apdovanotas žymeniu už atliktą Švilpos vaidmenį. Po festivalio vyko vaizės, per kurias Elena Dauguvietytė-Kudabienė buvo pagerbta ir apdovanota specialiu pažymėjimu už 50 m. veiklą.

Britanija

A. a. Feliksas Ramonis, sulaukęs 81 metų amžiaus, mirė praėjusiu metų gruodžio 31 d. Derby City General ligoninėje. Velionis gimė 1920 m. balandžio 22 d. Beržonių kaime, Semeliškių valsčiu, Trakų apskr. Jis Lietuvoje baigė 6 gimnazijos klases. Taipgi baigė buhalterijos kursus ir mokėsi miškininkystės mokykloje. Vokietmečiu buvo įjungęs į pogrindžio veiklą. Artinantis sovietams į Lietuvą, jis su broliu Jonu pasitraukė į Vokietiją. Iš čia 1947 m. atvyko į Angliją ir apsigyveno Derby vietovėje. Čia įsidarbino, sukūrė šeimą ir susilaukė vienintelio sūnaus Jurgučio. F. Ramonis turėjo gabumų įvairiose srityse. Lietuvių teltkiny Derby vietovėje jo pastangomis buvo suorganizuotas vyrų choras. Jis solo giedodavo šventovėje ir dainuodavo renginiuose. Jis taipgi piešė ir drožinėjo. Savo meniniais sugebėjimais talkino skautų žurnalui *Budėkime*. Buvo nuolatinis lietuviškų pamaldų dalyvis, daug skaitė spaudos, aukomis

remė lietuvišką veiklą. Velionis palaidotas š.m. sausio 9 d. iš Šv. Marijos šventovės Derby miesto kapinėse, lietuvių skyrelyje. Gedulines Mišias atšaušo kun. O'Sullivan, dalyvavo beveik visi Derby lietuviai ir kaimynai anglai. Su velioniu atsišveikino Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos ir skautų vardu J. Maslauskas. Jo liūdi žmona Alytė ir sūnus Jurgutis bei Derby vietovės tautiečiai (Europos lietuvis 2002 m. 3 nr.).

Karaliaučiaus kraštas

Praėjusių metų rudenį šiame krašte vyko dviejų dienų lietuviškų įstaigų ugdymo mokytojų seminaras – *Kalba kultūros kontekste*. Pirmą dieną seminaras vyko Įsruityje. Šio miesto pedagoginės kolegijos direktorius A. Bartnikas įvadiniu žodžiu pradėjo seminaro programą, kartu supažindindamas su seminaro svečiais ir naujais mokytojais. Tylos minute buvo pagerbtas neseniai miręs Lietuvių mokytojų sąjungos pirmininkas J. Milūnas. Pirmą pranešimą padarė Vilniaus Aukštesniosios pedagoginės mokyklos dėstytoja M. Mikeliūnienė tema *Lietuvių kalba ir etninė kultūra Mažosioje Lietuvoje*, daug vietos skirdama rašytojui Kristijonui Donelaičiui. Po to seminaro dalyviai buvo supažindinti su lietuvių kalbos programos projektu, paruoštu grupės mokytojų, vadovaujant V. Stumbrienei ir A. Kaškelevičienei. Mokymo patirtimi dalijosi mokytojai J. Glinskis, R. Leonova ir kiti. Seminaro svečias, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos pirmininkas Čikagoje V. Trumponas kalbėjo apie šios draugijos paramą Karaliaučiaus krašto lietuviams. Taipgi apie paramą kalbėjo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos valdžios darbuotojas A. Kairys. Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos atstovė D. Kalesnikova supažindino su ministerijos darbo planu apribūti šio krašto lietuvių mokyklas vadovėliais, sudaryti jų moksleiviams sąlygas dalyvauti renginiuose Lietuvoje.

Kitą dieną visi seminaro dalyviai nuvyko į Karaliaučių ir aplankė miesto 35-tąjį licejų. Apie patirtį organizuojant lietuvių kalbos mokymą kalbėjo jo direktorius V. Kober, lietuvių kalbos mokytoja T. Beliakova ir 4-tosios vidurinės mokyklos direktorė V. Jarčenko. Šio licejaus mokinius, besimokančius lietuvių kalbos, ir seminaro dalyvius priėmė Lietuvos gen. konsulas Karaliaučiuje V. Žalys. Pastarasis ypač dėmėjosi lietuvių kalbos mokytojų sąjungą ir jos darbus. Į pokalbį gyvai įsijungė minėtos sąjungos pirm. A. Bartnikas, Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos atstovė D. Kalesnikova, Mažosios Lietuvos fondo atstovė R. Mačiūnienė, finansavusi šį seminarą. A. Kairys, E. Čajauskas, šio krašto lietuvių tautinės autonomijos atstovai, ir kiti.

• Kas remia lietuvišką spaudą, stiprina tautos ateitį.

"Talkos" lietuvių kredito kooperatyvui raštinės darbai, nepilnam laikui (part-time) reikalingas tarnautojas-ja

Būtina mokėti lietuvių ir anglų kalbas. Dėl sąlygų teirautis:
"Talka" lietuvių kredito kooperatyvas, 830 Main St. East,
Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 "Talkos" valdyba

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, išsikūrus nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%
santaukas 1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%

PASKOLAS
Asmeninės nuo 6.50%
nekiln. turto 1 m. 4.90%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 1.25%
180 dienų indėlius 1.25%
1 m. term. indėlius 1.60%
2 m. term. indėlius 2.35%
3 m. term. indėlius 3.10%
4 m. term. indėlius 3.35%
5 m. term. indėlius 4.25%
RRSP ir RRRF
(Variable) 1.00%
1 m. ind. 2.35%
2 m. ind. 2.85%
3 m. ind. 3.60%
4 m. ind. 3.85%
5 m. ind. 4.25%

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
• Narių santaukas
• apdraustos TALKOS atsargos kapitalu
3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTĖLĖ – INTERAC KORTĖLĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Prel. Ignas Urbonas miške prie Darsūniškio ant Nemuno kranto

Lietuvos policijos delegacija Kanadoje

Lietuvos policijos delegacija lankėsi Kanadoje vasario 23 – kovo 11 d.d. Jų atvykimą su-trukdė audra Europoje, sulaukusi jų lėktuvą Frankfurte vienai parai. Susitikimas su lietuvių visuomene įvyko sekmadienį, vasario 23, Toronto Lietuvių Namuose. Renginyje dalyvavo keli šimtai lietuvių, kurie domėjosi policijos veikla ir teisėtvar-kos raida Lietuvoje.

Šis apsilankymas – buvusio Toronto policijos superintenden-to Ted Price vadovaujamo policijos mokymo projekto an-truoji dalis. Projektas buvo kruopščiai suplanuotas ir nuo-sekliai įvykdytas. Atvykusieji iš Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių, Kauno ir Klaipėdos apsisitojo “Colony” viešbutyje pačiame miesto viduryje, netoli rotušės. Tačiau delegatai mažai teturėjo laiko apžiūrėti miestą. Kasdieninė jų programa buvo gana plati.

Mokymai dažniausiai vyk-davo rytais Toronto policijos centrinėje, kur buvo daromi pranešimai bendromis ir specifi-nėmis policijos veiklos temomis. Po to paskirstyti į grupes dele-gatai lankėsi įvairiose policijos nuovadose. Taip pat buvo suda-rytos galimybės apžiūrėti ir susi-pažinti su Susisiekimo centro veikla, Don Jail kalėjimo patal-pomis ir kitomis teisėtvar-kos įstaigomis, kaip “Emergency Task Force” CPSU ir kt.

Lietuvos policininkai vasa-rio 28 d. dalyvavo vietinės Poli-cijos tarybos posėdyje, kur visi buvo oficialiai pristatyti ir pada-rytos nuotraukos su tarybos pir-mininku Norm Gardner, pasi-keista dovanomis. Posėdyje taip pat dalyvavo Toronto burmis-tras Mel Lastman.

Kovo 1 d. delegacija buvo nugabenta į Otavą susitikimams su Lietuvos ambasadoriumi Ri-mantu Šidlausku, Kanados vals-tybės policijos centro vadovais. Apžiūrėjusi sostinę, delegacija grįžo į Torontą, kur mokymai buvo tęsiami.

Po vizito Otavoje tarnybos reikalais jau turėjo grįžti į Lie-tuvą generalinis komisaras Vy-tautas Grigaravičius ir jo pava-duotojas Kęstutis Lančinskis. Prieš jiems išvykstant, su gene-raliniu komisaru buvo progos pasikalbėti apie jo pareigybę. Jis yra Lietuvos prezidento paskirtas penkeriems metams, jau yra atlikęs vienerius metus šiose pareigose, iš viso 25 metus dirbęs teisėtvar-kos srityje. Pre-

zidento paskyrimas reiškia, kad paskyrimas nesikeis su politi-niais vėjais. Užklaustas apie teisėtvar-kos tobulinimo perspektyvas Lietuvoje, jis atsakė, jog aiškiai yra pagerėjimo požymių. Statis-tika rodo, kad praėjusiais me-tais nusikaltimų sumažėjo, o jų išaiškinimų skaičius paau-go. Taip pat yra padidėjęs pasitike-jimas policija – apklausų duo-menimis, jis pakilo nuo 30% iki 34% per metus. Policijos tarny-bai dar nėra sudarytos atsinaujini-mui palankios sąlygos, tačiau svarbus ir teigiamas ženklas, jog anksčiau karpomas biudžetas šiems metams nebuvo sumažintas.

Lietuvos policija sėkmingai dalinasi žiniomis ir patirtimi su kitomis valstybėmis, ir tai daro per įvairius mokymus bei tarp-tautines operacijas. Visuomeni-nis brendimas prilygsta kitiems kraštams. Taip pat yra stengia-masi pagerinti ryšius su visu-me per žiniasklaidą, tačiau pažanga gana lėta, atsižvelgiant į užsilikusią sovietinę galvosėn-ą. Tokie mainai ir mokymai, kaip šis Kanados iniciatyva sudarytas projektas, yra itin naudingi.

Policininkų pagerbime kovo 7 d. Prisikėlimo parapijos patal-pose dalyvavo Toronto policijos vadovas Julian Fantino, Lietu-vos ambasadorius Rimantas Šidlauskas. Kiti garbės svečiai buvo – generalinis garbės kon-sulas Haris Lapas, KLB krašto valdybos pirmininkė Rūta Žilinskienė ir kiti lietuvių ben-druomenės veikėjai. Buvo iš-reikšti sveikinimai ir linkėjimai svečiams tęsti šią svarbią sau-gios valstybės ugdymui misiją.

Apie projektą kalbėjo ir jo sumanytojas Ted Price, visiems nuoširdžiai padėkodamas už pa-galbą jo vykdyme. Vakarui va-dovavo Algis Malinauskas, bu-vęs OPP policininkas ir vienas iš projekto pagrindinių vykdytojų, kartu su Juozu Gatavecku ir Dana Styra. Vakarieneje taip pat dalyvavo Toronto ir kitų artimų apylinkių lietuvių polici-ninkai.

Buvo atrasta laiko aplankyti ir Niagaros krioklį. Jiems išvy-kus dar buvo paruošti siuntiniai su įvairia medžiaga tolimes-niems pratimams.

Projekto vadovai tikisi, kad Lietuvos policininkams ši kelio-nė buvo naudinga, kad jie parsivežė ne tik naujų žinių, bet ir atnaujintą viltį įgyvendinti vi-suomenės saugumą ir sėkmin-gesnę teisės saugą.

Dabartinė karta nemirs už Lietuvą...

Iš pokalbio su istoriku daktaru prelatu Ignu Urbonu, gyvenančiu Amerikoje

Kai šiandien Lemonte, ne-toli Čikagos, JAV, gyvenąs 92-sius metus dar tvirtu ir energin-gu žingsniu žengiąs prel. Ignas Urbonas buvo paklaustas, apie ką daugiausia savo gyvenime ra-šęs, atsakė, kad visa jo meilė ir širdis buvusi istorija. Jo šia tema parašytieji straipsniai išties atli-ko gana nemažą vaidmenį. Mat, pasak jo paties žodžių, buvo “paremti Jono Dainausko Var-šuvos istorijos archyve rastu lei-diniu, kuris atskleidė Jono Dlu-gošo paskelbtą ir šimtmečiais mūsų istorikų kartotą didelę ne-tiesą apie Lietuvos krikštą ir Lietuvą. Aš buvau puolamas, ir tada pasakiau: “Kai Lietuva at-gaus laisvę, tai ji paskelbs, kad Mindaugo krikštas buvo pirma-sis, o Jogailos – antrasis”. Taip aisitiko – Lietuvos vyriausybė liepos 6-ąją paskelbė Mindaugo šventę, Mindaugo karūnavimo, jo ir Lietuvos krikšto datą.

– Kokia ir kodėl buvo pasi-rinkta filosofinė daktarato tema? – Bonos universitete svar-biausioji mano studijų šaka bu-vo istorija, o šalutinė – filosofija, meno istorija ir kt. per trejus metus parašęs istorijos darbą ir išlaikęs istorijos egzaminus pas prof. Neuss, Braubach ir Holz-mann gavau istorijos daktarata. Tik iki emigracijos į Ameriką man dar liko apie metai laiko. Tada kreipiausi į filosofijos prof. E. Rothacker, kad duotų man nedidelės apimties daktari-nę temą. Jis atsakė: “Vakary li-beralai filosofai, ypač Nicolai Hartmann kritikuoja viduram-žių scholastikus dėl jų būties sampratos ir Tomą Akvinietį dėl jo Dievo buvimo įrodymų, kuriuose jis, remdamasis gam-tos fizine būtimi, įrodo dvasinę Būtį, kas, jų nuomone, filosofiš-kai yra nesuderinama. Mes gir-dime, kad viduramžiais buvo vienas daug didesnis už Tomą Akvinietį mintytojas – Dunsko-tas. Tik jo veikalų nežinome, nes jie užrakinti vienuolyne. Taigi jūs, kaip kunigas, gausite kardinolo leidimą jų skaityti. Tad atsakykite Nicolai Hart-mann’ui, ką sako Dunskotas šiuo klausimu. Čia ir būtų Jūsų tema. O man svarbiausia – duokite Dunsko to originalių tekstų”.

Taip ir padariau: gavęs iš Koelno kardinolo leidimą, nu-važiavau į vienuolyną, kurio bibliotekos vedėjas – senukas vienuolis – parodė Dunsko to veikalus. Kiek prisimenu, 22 veikalus. Padaręs tekstų nuora-šus, parašiau man pasiūlyta te-ma darbą *Essentia und Existentia bei Duns Scotus und Sein-momente bei Nicolai Hartmann*.

Prof. E. Rothacker darbą priėmė ir aš 1949 m. lapkričio 23 d. pas prof. Rothacker ir prof. Siegfried Behn išlaikiau fi-losofijos egzaminą žodžiu ir ga-vau daktarata.

– Išlaikęs egzaminus, po tri-jų savačių gruodžio 12 d. “American Airlines” lėktuvu iš Frankfurto išskridau Amerikon. Tas skrydis man buvo pirmasis gyvenime. Tad buvo labai įdo-mu. Tik tos “romantikos” ma-žai, nes daugiau pusė keleivių sirgo. Laivuose toji liga vadina-ma jūrlige, o lėktuve gal ją rei-kėtų pavadinti “orlige”. Skrido-me ilgai, gal net 18 valandų, nes stabtelėjome “atsikvėpti” Airi-joje, Azoruose, Kanados Gan-dere ir tada pasiekėme Niujor-ką. Keleiviai buvo patenkinti, nes ant žemės dingdavo visos “orligės” ir visose vietose mus puikiai vaišino oro uostų resto-ranuose. Lėktuvui skrendant pro Laisvės statulą, suvirpėjo širdis: “Ir aš esu iš savo tėvynės išvytas”, – pagalvojau sau vienas. “Atvykstu čia laisvės ir duonos ieškoti”. Prisiminiau, kad prieš dešimt metų pro šią statulą laivu išplaukiau dar ir laisvą tėvynę. Nusileidome da-bartiniame Kenedžio oro uoste. Tik tada dar nebuvo tų gražių pastatų – visos oro uostas buvo paskendęs aukštų žolių lauke, kurio pakraštyje riogsojo ce-mentiniai blokai, baltai dažyti nameliai, kur tikrino mūsų pa-sus. Pirmiausia praėjo užsienio diplomatai, paskui Amerikos pi-liečiai, o tada imigrantai, iš ku-rių aš tebuva vienuolienaitis.

Prie langelio pasienietis už-antspaudavo mano pasą, pa-spaudė ranką ir pasveikinęs pa-linkėjo man laimės Amerikos žemėje. Tada nebuvo jokios kontrolės. Aš tada dar turėjau Lietuvos užsienio pasą, kurį ne-sunkiai vizavo Amerikos konsu-las Vokietijoje ir davė man ne-terminuotą vizą.

Apsilankęs Klyvlande pas kun. Kunevičių, nukeliavau į St. Louis pas kun. Antaną Deksnį, kurio kvietimu ir lėšomis atvy-kau Amerikon. Jo parapija bu-vo maža, bet širdis – didelė. Jam nereikėjo jokio vikaro, bet tik iš širdies gerumo priėmė mane, globojo ir padėjo, kuo tik galėjo. Aš niekad tos pagalbos neužmiršiu. Klebonas Antanas man tapo artimiausiu draugu per 50 metų. Mudu kartu at-stogaudavome, kartu apkeliauo-me Vakary šalį, o kai prieš tre-jus metus palaidojome vyskupą Antaną Deksnį Vokietijoje, – atrodė, kad tada palaidojau savo gyvenimo dalį.

– Ar ilgai bendravote su Eks-celencija Deksniu?

– Pas tada dar buvusį kuni-gą Antaną Deksnį gyvenau dve-jus metus. Vėliau keliuose ameri-kiečių parapijose buvau vikaru ir paskirtas į Belleville – Afri-kos Dievo Motinos baltųjų seserų

vau daktarata.

– Kur kunigavote ir ką veikė-te po studijų?

– Išlaikęs egzaminus, po tri-jų savačių gruodžio 12 d. “American Airlines” lėktuvu iš Frankfurto išskridau Amerikon. Tas skrydis man buvo pirmasis gyvenime. Tad buvo labai įdo-mu. Tik tos “romantikos” ma-žai, nes daugiau pusė keleivių sirgo. Laivuose toji liga vadina-ma jūrlige, o lėktuve gal ją rei-kėtų pavadinti “orlige”. Skrido-me ilgai, gal net 18 valandų, nes stabtelėjome “atsikvėpti” Airi-joje, Azoruose, Kanados Gan-dere ir tada pasiekėme Niujor-ką. Keleiviai buvo patenkinti, nes ant žemės dingdavo visos “orligės” ir visose vietose mus puikiai vaišino oro uostų resto-ranuose. Lėktuvui skrendant pro Laisvės statulą, suvirpėjo širdis: “Ir aš esu iš savo tėvynės išvytas”, – pagalvojau sau vienas. “Atvykstu čia laisvės ir duonos ieškoti”. Prisiminiau, kad prieš dešimt metų pro šią statulą laivu išplaukiau dar ir laisvą tėvynę. Nusileidome da-bartiniame Kenedžio oro uoste. Tik tada dar nebuvo tų gražių pastatų – visos oro uostas buvo paskendęs aukštų žolių lauke, kurio pakraštyje riogsojo ce-mentiniai blokai, baltai dažyti nameliai, kur tikrino mūsų pa-sus. Pirmiausia praėjo užsienio diplomatai, paskui Amerikos pi-liečiai, o tada imigrantai, iš ku-rių aš tebuva vienuolienaitis.

Prie langelio pasienietis už-antspaudavo mano pasą, pa-spaudė ranką ir pasveikinęs pa-linkėjo man laimės Amerikos žemėje. Tada nebuvo jokios kontrolės. Aš tada dar turėjau Lietuvos užsienio pasą, kurį ne-sunkiai vizavo Amerikos konsu-las Vokietijoje ir davė man ne-terminuotą vizą.

Apsilankęs Klyvlande pas kun. Kunevičių, nukeliavau į St. Louis pas kun. Antaną Deksnį, kurio kvietimu ir lėšomis atvy-kau Amerikon. Jo parapija bu-vo maža, bet širdis – didelė. Jam nereikėjo jokio vikaro, bet tik iš širdies gerumo priėmė mane, globojo ir padėjo, kuo tik galėjo. Aš niekad tos pagalbos neužmiršiu. Klebonas Antanas man tapo artimiausiu draugu per 50 metų. Mudu kartu at-stogaudavome, kartu apkeliauo-me Vakary šalį, o kai prieš tre-jus metus palaidojome vyskupą Antaną Deksnį Vokietijoje, – atrodė, kad tada palaidojau savo gyvenimo dalį.

– Ar ilgai bendravote su Eks-celencija Deksniu?

– Pas tada dar buvusį kuni-gą Antaną Deksnį gyvenau dve-jus metus. Vėliau keliuose ameri-kiečių parapijose buvau vikaru ir paskirtas į Belleville – Afri-kos Dievo Motinos baltųjų seserų

vau daktarata.

– Kur kunigavote ir ką veikė-te po studijų?

– Išlaikęs egzaminus, po tri-jų savačių gruodžio 12 d. “American Airlines” lėktuvu iš Frankfurto išskridau Amerikon. Tas skrydis man buvo pirmasis gyvenime. Tad buvo labai įdo-mu. Tik tos “romantikos” ma-žai, nes daugiau pusė keleivių sirgo. Laivuose toji liga vadina-ma jūrlige, o lėktuve gal ją rei-kėtų pavadinti “orlige”. Skrido-me ilgai, gal net 18 valandų, nes stabtelėjome “atsikvėpti” Airi-joje, Azoruose, Kanados Gan-dere ir tada pasiekėme Niujor-ką. Keleiviai buvo patenkinti, nes ant žemės dingdavo visos “orligės” ir visose vietose mus puikiai vaišino oro uostų resto-ranuose. Lėktuvui skrendant pro Laisvės statulą, suvirpėjo širdis: “Ir aš esu iš savo tėvynės išvytas”, – pagalvojau sau vienas. “Atvykstu čia laisvės ir duonos ieškoti”. Prisiminiau, kad prieš dešimt metų pro šią statulą laivu išplaukiau dar ir laisvą tėvynę. Nusileidome da-bartiniame Kenedžio oro uoste. Tik tada dar nebuvo tų gražių pastatų – visos oro uostas buvo paskendęs aukštų žolių lauke, kurio pakraštyje riogsojo ce-mentiniai blokai, baltai dažyti nameliai, kur tikrino mūsų pa-sus. Pirmiausia praėjo užsienio diplomatai, paskui Amerikos pi-liečiai, o tada imigrantai, iš ku-rių aš tebuva vienuolienaitis.

Prie langelio pasienietis už-antspaudavo mano pasą, pa-spaudė ranką ir pasveikinęs pa-linkėjo man laimės Amerikos žemėje. Tada nebuvo jokios kontrolės. Aš tada dar turėjau Lietuvos užsienio pasą, kurį ne-sunkiai vizavo Amerikos konsu-las Vokietijoje ir davė man ne-terminuotą vizą.

Apsilankęs Klyvlande pas kun. Kunevičių, nukeliavau į St. Louis pas kun. Antaną Deksnį, kurio kvietimu ir lėšomis atvy-kau Amerikon. Jo parapija bu-vo maža, bet širdis – didelė. Jam nereikėjo jokio vikaro, bet tik iš širdies gerumo priėmė mane, globojo ir padėjo, kuo tik galėjo. Aš niekad tos pagalbos neužmiršiu. Klebonas Antanas man tapo artimiausiu draugu per 50 metų. Mudu kartu at-stogaudavome, kartu apkeliauo-me Vakary šalį, o kai prieš tre-jus metus palaidojome vyskupą Antaną Deksnį Vokietijoje, – atrodė, kad tada palaidojau savo gyvenimo dalį.

kapelionu, o gyvenau Notre Da-me Akademijoje. Šių seserų naujokynė dėščiau teologiją ir iš ten 1954 m. buvau pakviestas į Gary lietuvių parapiją, kur išbu-vau 46 metus – 11 vikaru, visą kitą laiką – klebonu. Kadangi Gary yra lyg tolimesnis Čikagos priemiestis, todėl įsijungiau į Čikagos lietuvių kultūrinę veiklą.

– Kokį kultūrinį ir organiza-cinį darbą ten dirbote?

– Įstojęs į Čikagos Katali-kų mokslo akademiją kultūros židini, į “Lietuvos istorijos” draugiją, būdavau kviečiamas į “Šatrijos” susirinkimus, įstoja-u į visuomenines organizacijas: ALTA, Lietuvių bendruomenę, BALFą ir Aiteitininų federaci-ją. Aštuonerius metus buvau moksleivių ateitininkų dvasios vadu, po šešerius metus – sen-draugiu ir Katalikų federacijos.

– Kokie Jūsų gyvenime įdo-miausi sutiktieji žmonės? Ar ne-rašote apie juos atsiminimų?

– Dėl tų atsiminimų mane dažnai kas judindavo. Tik aš vis atsakydavau: kam jie reikalingi, kas juos skaitys ir kam jie bus įdomūs. Bet dabar, kai jau, anot dainos žodžių, “grазiai saulutė leidžias vakaruos...”, pagalvoju, kad reikėtų pradėti rašyti atsi-minimus, bet ne apie save, o apie sutiktuosius įžymesnius žmones. Gal kas juos ir perskai-tys. Tokius pradėjau rašyti, tik nežinau, ar spėsiu baigti...

– Kaip dirbote su ateitininkais?

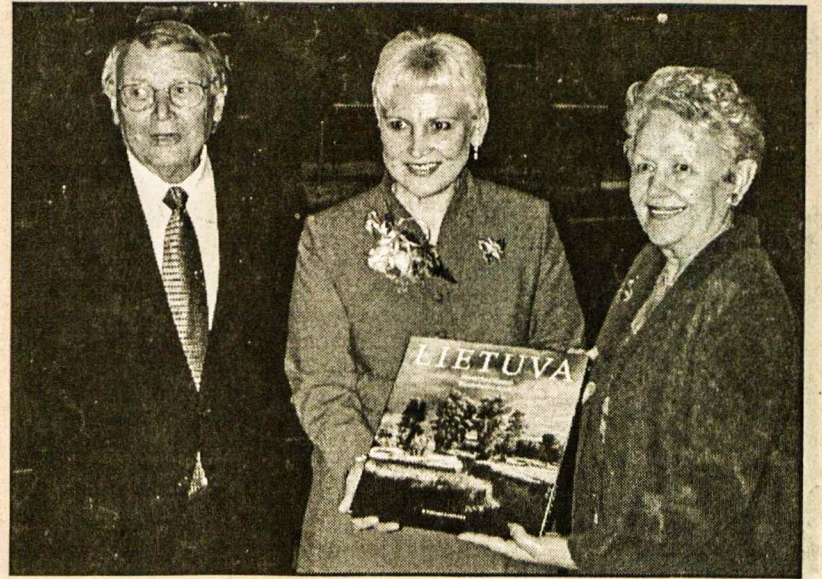
– Man tapus ateitininkų dvasios vadu, Amerikoje turėjo-me 30 kuopų. Tada dar neturė-jome “Dainavos” stovyklos, to-dėl mūsų ateitininkai stovyklauo-davo kartais vienoje, kartais ki-toje išsenuomotoje vietoje. Ne-turėjome nei stovyklavimo igū-džių, todėl paprasčiau prof. Jo-ną Kuprionį, buvusį Lietuvoje vyr. skautininką, kad jis ką nors mums patarytų. Šitaip atsirado būrelių ir taškų sistema, o vė-liau patys ateitininkai kūrėsi sau taisykles, darbo ir poilsio meto-diką, tobulėjo. Per posėdžius buvo svarstoma, kur steigti nau-ją stovyklavietę. Vieni norėjo arčiau Čikagos, kiti prie Detroi-to, treči prie Klyvlando. Paga-liau buvo nutarta išsirengti sto-vyklavietę netoli Detroito. Sprendimas buvo geras, nes detroitiečiai lietuviai į šios sto-vyklos statybas įdėjo ne tik dar-bą, bet ir širdį. Ypatinai ją glo-bojo Jadvys ir Adolfas Damu-šiai. Dirbti su moksleiviais anuomet buvo malonu, nes jau-nimas dar buvo geras ir lietuviš-kas. Kaip man dabar regis, tai tie, kurie naudojosi “Dainavos”, “Rako”, “Baltijos” ir kitomis panašiomis Kanados bei Ameri-kos stovyklavietėmis, tie išliko lietuviams, o kas jų nelankė, jau žuvo lietuvybei.

– Kaip žvelgiate į Lietuvą?

– Nenoriu leistis į tą vadina-mą “politiką”, kurioje aš akty-viai nedalyvauju, o tik seku Lie-tuvos istoriją, tad vien kaip lie-tuvius galiu trumpai pasakyti sa-vo nuomone. Mačiau dar pir-mąją nepriklausomą Lietuvą. Daugiau nei 20 metų lankiau ją okupuotą ir dabar dažnai lan-kau dabartinę antrąją, atkurtą nepriklausomą šalį. Per tuos dešimt laisvės metų Lietuva, ne-paisant įvairių sunkumų, padarė didelę ekonominę ir kultūrinę pažangą. Tik šiuo metu Lietuva, atsistojusi ant mirties arba gyvy-bės slenkščio. Jei į lietuviu pa-sus nebus grąžintas lietuvių tau-tybės vardas, jeigu bus priimtas įstatymas, kuriuo bus leista par-duoti be jokių ribų žemę sve-timtaučiams, Lietuva bus palai-dota. Mūsų protėviai per tūks-tantį metų kovoją ir mirė už Lietuvą, o dabartinė Lietuvas karta, save vadinanti “elitu”, jau nemirs už Lietuvą, bet mirs jų parduota Lietuva. Ir gaila, kad jie to nesupranta arba nenori suprasti, kad mūsų kaimynai jau buvo mus okupavę ir koloniza-vę. Taip, daug kas pasikeitė, bet jų kėsiai, norai, liko tie patys. Tas pats yra ir su Europa. Ang-lija, Lenkija, Prancūzija savo tautybės vardo iš savo pasų, ma-no galva, tikrai neišbrauks, tai kodėl lietuviams reikia iš savo pasų išsibraukti tautybę?

Nuoširdžiai dėkojame gerb. prelatui už tiesius ir dalykiškus atsakymus.

Kalbėjosi – kun. K. J. Ambrasas, SJ

Kovo 11-tosios minėjimo Toronto Prisikėlimo parapijos salėje: pagrindinė kalbėtoja dr. I. Degutienė įteikia KLB pirmininkei R. Žilinskienei dovanas – knygą apie Lietuvą ir audinį. Šalia kalbėtojos – TS Toronto židinio pirm. K. Manglicas

Lietuvos laisvės šventė

Kovo 11-sios minėjimą To-ronto Prisikėlimo parapijos pa-talpose š.m. kovo 17 d. surengė Tėvynės sąjungos Toronto žid-nys. Pirmininkas Kazimieras Manglicas pasveikino atvyku-sius tautiečius, kurių susirinko apie 300. Jis pristatė minėjimo programos vadovę Dainą Ka-lendraitę, kuri pakvietė visus su-stoti Lietuvos himnui ir tylos minutei mirusiems pagerbti.

Po kun. Algimanto Žilinsko invokacijos, pakviestas sveikinti Lietuvos generalinis garbės konsulas Haris Lapas, pasi-džiaugė Lietuvos ekonominio pakilimo požymiais, priminė šios šventės svarbą, aiškindamas kad ir JAV kongresas prieš dve-jus metus sveikino Lietuvą Ko-vo 11-sios dešimtmečio proga kaip pirmąją tautą, prisidėjusią prie Sovietų Sąjungos subyrėji-mo. Jis taip pat perskaitė Lietu-vos ambasadoriaus Kanadai Ri-manto Šidlausko atsiųstą sveiki-nimą. Sveikinimo žodžius irgi tarė KLB krašto valdybos pirmi-ninkė Rūta Žilinskienė ir To-ronto apylinkės pirmininkė Da-nutė Garbaliuskienė.

Minėjimo pagrindinės ka-lbėtojos biografiją pateikė Vy-tautas Bireta. Buvusi Vilniaus universitetinės “Raudonojo kry-žiaus” ligoninės vyriausioji gy-dytoja dr. Irena Degutienė 1994 m. pradėjo dirbti Lietuvos vy-riausybės Sveikatos apsaugos ministerio pavaduotoja. 1996 m. Tėvynės sąjungai (TS) laimėjus seimo rinkimus, ji tapo Sociali-nės apsaugos ir darbo ministere. Jai vykdant TS socialinės apsau-gos ir darbo programas, nuo 1996 iki 2000 m. pagrindiniai socialiniai rodikliai pradėjo kil-ti, vidutinis darbo mokestis, vi-dutinė metinė pensija bei mini-mali alga padidėjo 50%; įsteigta 43 naujo tipo socialinės globos įstaigos, pradėta pensijų refor-ma. 1997 m. ji buvo pripažinta metų žmogumi medicinos ir so-cialinės apsaugos srityje. Dabar ji yra TS atstovaujanti seimo narė.

Savo paskaitoje dr. Degu-tienė teigė, jog 1990 m. kovo 11-ąją ir 1991 m. sausio 13 d.d. Lietuvos veiksmai nulėmė pa-saulio raidą ryškiau negu bet kada savo istorijoje. Ji priminė, kad “perestroika” buvo tik dar vienas komunistų bandymas iš-saugoti “blogio imperiją”, o Lietuva, paskelbdama savo ne-

priklausomybę, įkvėpė ne tik latvius ir estus, bet ir rusų de-mokratas, pradėjo SSRS žlugi-mą. Jos teigimu, neteisingi yra bandymai sumenkinti Lietuvos vaidmenį tuo istoriniu momentu.

Toliau ji aptarė nusivylimą, jaučiamą Lietuvoje ir išievojioje, Lietuvos dvasinį nuopolį ir jo priežastis. Prisidėjo pasimetimas po ilgo laiko atgavus laisvę, praicitęs gražinimas, dideli ne-priklausomybės atstatymo užda-viniai. Sukurta laisva žodžio ir nuomonės raiška, laisva rinka, artėjama prie valstybės ir pilie-čių saugumo užtikrinimo, bet apleista dvasinė tautos sritis. Neigiamas reiškinys yra, jog Ko-vo 11-sios proga net nebuvo ofi-cialaus minėjimo seime. Juk ne-galima pamiršti tos datos ste-buklo. Po 1918 m. vasario 16 Kovo 11-oji yra kaip Velykos, pažymintios tautos prisikėlimą. Šių švenčių negalima nei maišyti, nei vienos ar kitos apleisti, nesvesti. Susirinkusieji ovacijomis dėkojo dr. Degutienei už jos žodžius, o ji įteikė KLB pir-mininkei R. Žilinskienei knygą apie Lietuvą ir audinį.

Be patraukios sekė minėji-mo meninė programa, kurią at-liko kamerinis orkestras “Lyra”, vadovaujamas smuikininės Aud-ronės Šarpytės. Dirigavo svečias iš Omahos maestro Mark Lay-cock.

Vaikų choras “Gintarėliai”, vadovaujamas D. Grigutienės, sugiedojo Mozarto Ave Verum. Karolis ir Mykolas Gladkovai fleita pagrjo Boccherini *Me-nuetą*, Aušra Šivickytė pagiedo-jo Saint-Saens *Ave Maria*. Kup-revičiaus *Romansą* smuiku atli-ko Karolina Bates. Adriana Karkaitė padainavo Puccini *O mio babbino caro*, o Edita Mor-kūnienė fortepijonu atliko an-trąją dalį Chopin *Concerto No. 1*. Janai Ivanilovai padainavus ari-ją iš Lehar operetės *Linksmoji našlė* ir liaudies dainą *Ko vėjai pūtė*, orkestras “Lyra” pagrjo Britten *Paprastoji simfonija*, o bisui – Vivaldi *Metų laikai* dalį – *Pavasaris*.

K. Manglicui visiems padė-kojus, visi buvo pakviesti pasi-vašinti kava, papabendrauti, susi-tikti su kalbėtoja dr. Degutiene, pasidalinti minėjimo įspūdžiais. Visi buvo sužavėti dr. Degutie-nės mintimis ir muzikine pro-grama, kurios atlikėjai – dau-giausia jaunimas. Div.

Cicero lietuvių telkinio vieni iš veikliausių žmonių: kun. dr. Kęstutis Trimakas (jis sekmadieniais atnašauja šv. Mišias vietinėje lietuvių pastatytoje šventovėje), dr. Petras Kisielis ir senosios ateivių kartos palikuonis, buvęs garsus krepšininkas Robertas Lukša

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc. O.L.S., O.L.I.P.
 ONTARIO LAND SURVEYOR
 40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
 E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Lietuvos policijos delegacija, atvykusi į Kanadą mokymams, Toronto policijos centre vasario 28 d.

Lenkų medalis už medžiagą apie Oginskčius

AMBASADORIUS ALGIRDAS ŽEMAITIS

Prieš keletą metų Romoje pasakiau hrocogenę di Montal-ūno: “Mariella, jeigu pas Tave lenkai rastų nors lašą lenkiško kraujo, būtum lenkė”. Tuo tarpu mes lietuviai be ginčo atsižadame tiek savo didikų, tiek kitų žymių praicitęs žmonių, kurių 100% lietuviškumu abejojame.

Lietuvių enciklopedijos XXI tome nuo 33 iki 36 puslapio iš-vardinti 16 Lietuvai tarnavusių Oginskių giminės nariai. Apie pačią Oginskių šeimą rašoma: “Lietuvos didikų šeima, per po-ra šimtmečių (nuo XVII š. pa-baigos) vaidinusi stambų vaid-menį Lietuvos politiniame ir kultūriniame gyvenime. Apsai-čiuojama, kad ji yra davusi 19 senatorių ir daugybę kitų įtakin-gų valstybės vyru. Greičiausiai bus kilusi iš Vladimiro Riuriko-vičiaus giminės, bet jau nuo XVI š. pradžios apsigyvenusi is-torinės Lietuvos žemėse (Smo-lensko vaivadijoje). Kunigaikš-čio titulas O. buvo oficialiai im-peratoriaus pripažintas 1783. O. vyriškoji šaka pasibaigė 1909, kai mirė bevaikis Ireniejaus O. sūnus Bagdonas, garsios Rietavo muzi-kos m-los ir orkestro organiza-torius bei globėjas”.

Valstiečių laikraščio 2002 m.

Pianistas – akompaniatorius GABRIELIUS ALEKNA koncertuos Putname su sol. Danute Mileikienė balandžio 14 d.

Parama ir koncertas „Neringai“

ALDONA PRAPUOLENYTĖ

Populiariai vadinamą Putnamo lietuvių seselių prieš 34 metus įsteigta „Neringos“ stovyklavietė kasmet organizuoja piniginių vajų, o jo užbaigai – koncertą. Tuo rūpinasi Seselių rėmėjų valdyba.

Koncerto programą atliks mezo sopranas Danutė Mileikienė (Mileikienė), pianistas Gabrielius Alekna. Jie verti koncertuoti prestižinėse koncertinėse salėse, bet nepasididžiavo ir sutiko atvykti į Putnamą, toli nuo didelių miestų pasislėpusį miestelį, seserų vienuolijos patalpose koncertuoti.

G. Alekna – pirmasis lietuvis, priimtas Niujorke į The Juilliard School. Jis nuolat koncertuoja su pagrindiniais Lietuvos orkestrais – valstybiniu simfoniniu, Lietuvos kameriniu bei Lietuvos filharmonijos orkestrais. Pianistas yra trylikos konkursų Vokietijoje, Ispanijoje, Čekijoje, Lietuvoje ir JAV laureatas. Pastarųjų poros metų laimėjimai – Olgos Koussevitzky pianistų konkurse (Niujorkas, 2000), ir tarptautiniame „Hilton Head“ pianistų konkurse (Pietų Karolinos valstija, 1999) laimėtos antrosios premijos.

Gimęs 1975 m. Vilniuje, G. Alekna pradėjo muzikos studijas būdamas penkerių metų. Baigęs M. K. Čiurlionio menų gimnaziją, studijavo Lietuvos Muzikos akademijoje pas savo ilgametę dėstytoją doc. Luciją Drasutienę. 1996 m. buvo pakviestas tęsti studijų Niujorko mokykloje, kur šiuo metu studijuoja Muzikos doktorantūroje pas prof. Jerome Lowenthal.

Solistė D. Mileikienė pasakoja apie save: „Dar studijuodama Vilniuje 1992 m. tapau Antrojo tarptautinio Baltijos šalių J. Medionio vokalisto konkurso Rygoje laureate ir pelniau specialų prizą už gražiausią balsą. 1993 m. su prof. S. Sondeckio kameriniu orkestru dai-

Solistė DANUTĖ MILEIKIENĖ, mezzo-sopranas

navau mezo-soprano partiją G. B. Pergolesi *Stabat mater*. Ren-giausi Nacionalinės operos ir baletų teatre dainuoti raganos partiją E. Humperdinck operoje *Jonukas ir Gretutė*. Bet tais pačiais metais gavusi LMA diplomą vasarai atvykau pasisvečiuoti pas dėdę į JAV, kur likimas suvedė su būsimu vyru Ričardu Mileika. Taip ir nebeteko atlikti raganos partiją Vilniuje, bet turėjau progos čia paruošti ir atlikti kitas puikias partijas. Tarp jų Ulric *Kaukių balių* su Boston Academy of Music Operos kompanija. Dažnai tenka atlikti mezo-soprano solinės partijas oratorijose, kaip Verdi *Requiem*, Rossini *Stabat mater*, Haydn *Nelson Mass* ir kitose.

Danutė Mileikienė yra gimusi užaugusi Klaipėdos rajone. Iš pat kūdikystės buvo linkusi „koncertuoti“ savo kaimo draugams. „Ketvirtos klasės mokytoja liepė nupiešti – kuono rečiau būti. Aš nupiešiau save dainuojančią scenoje ir nedidelį pritarėjų ansamblį sau už nugaros“.

Koncertas įvyks balandžio 14 d., 2 v.p.p., M.N. Prasišėdimo vienuolyno salėje, Putnam, CT 06260, USA.

Atsisveikinom su uoliu rūpintoju

A. a. prelatas dr. Pranas Daukys

Š. m. vasario 5 d. mirė ilgametis Melburno (Australijos) lietuvių katalikų parapijos klebonas a.a. prel. dr. Pranas Daukys.

Velionis gimęs 1920 m. spalio 27 d., mokėsi Šiaulių gimnazijoje, o po karo 1946 m. ją baigė Eichstaeto lietuvių gimnazijoje Vokietijoje. 1948 m. išvyko į Romą ir studijavo teologiją Angelicum universitete. Studijas baigęs licenciatu laipsniu buvo įšventintas kunigu 1953 m. vasario 28 d. ir paskirtas Londono lietuvių kapelionu Anglijoje. Iš čia kun. Pr. Daukys važinėdamas motociklu aptarnavo ir tolimiausius nuo Londono lietuvių gyvenamas vietas. Dar studijavo žurnalistiką, rašinėjo katalikiškiems laikraščiams. Parašė ir išleido knygutę *Už geresnį pasaulį*. Išvertė iš italų kalbos G. Riccoli *Kristaus gyvenimas*.

1962 m. kun. Pr. Daukys paskiriamas į Adelaidę Australijoje, kur tik prieš metus buvo įsteigta tautinė Šv. Kazimiero lietuvių parapija su savo šventove.

1966 m. paskiriamas į Geelongą. Kviečiamas kun. (vėliau prelatu) Prano Vaserio, persikėlė į Melburną. Čia daug dirbo prie *Tėviškės aidų* administracijos, ilgus metus dirbo redaktoriu, lankė Geelong, Sale ir

Moe lietuvių. Aplankydavo net ir Tasmanijos lietuvių. Paruošė mokslinį darbą apie komunistų persekiojamą Lietuvos Katalikų Bažnyčią – *The Struggle for Religious Freedom of the Church of Lithuania*. Kuriam laikui išvyko į Romą. Čia jo darbai buvo gerai įvertinti ir jam suteiktas doktoratas. Vėliau gavo prelatu titulą.

Susilubavus sveikatai, 2000 m. lapkričio 14 d. išvežtas į ligo-ninę. Po kelių savaičių buvo apgyvendintas „Justin Viloge“ – kunigų poilsio namuose. Čia, dažnai parapijiečių lankomas, gerai vienuolių seselių prižiūrimas gyveno, kol Viešpats jį pašaukė. Susirinkus parapijiečių būriui Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės šventovėje už velionį buvo aukojamos koncelebracinės Mišios, vadovaujant Adelaidės lietuvių klebonui kun. Juozui Petraičiui; koncelebravo Melburno lietuvių klebonas kun. Egidijus Arnašius, kun. Juozas Petrauskas ir dešimt australų kunigų.

Atsisveikinimo žodžius tarė beveik visų lietuviškų organizacijų atstovai, giedojo bažnytinis ir „Dainos sambūrio“ chorai. Įspūdingai atsisveikino Melburno lietuviai skautai.

Velionis palaidotas 2002 m. vasario 12 d. FAWKNR kapinėse. E. Šidlauskas

Lietuvos valdovų rūmai Vilniuje

Tai istoriniai pastatai, kuriuose gyveno didieji Lietuvos kunigaikščiai, priiminėjo kitų valstybių atstovus, darė valstybinės reikšmės sprendimus. Deja, tie pastatai buvo sugriauti, išlikę tik pamatai ir nežymios nuolaužos. Sudarytas visuomeninis fondas, pasiryžęs tuos rūmus atstatyti. Remiamas visuomenės ir vyriausybės, tikisi tai padaryti iki 2009 metų, nors netruksta ir to užmojo priešininkų. Čia pateikiamas Valdovų rūmų paramos fondo pasisakymas

Dar sovietinės okupacijos metu kilo sąjūdis atkurti Valdovų rūmus Gedimino (Pilies) kalno papėdėje. Nuo 1987 m. tiriamos Valdovų rūmų liekanos. Šiuo metu tyrimai baigiami; jie labai praplėtė mūsų žinias apie Vilniaus pilių ir rūmų praeitį.

Istoriniai dokumentai paliko nedaug žinių apie gotikos laikotarpio Lietuvos valdovų rūmus. XIV amžiaus pradžioje Gediminas iš Vilniaus pilies rašė laiškus į Vakarų Europos miestus. Čia gyveno Algirdas, gimė jo sūnūs. Vienas jų, Jogaila, tapęs Lenkijos karaliumi, čia su Vytautu paskelbė Lietuvos krikštą. XV a. pradžioje, po 1419 m. gaisro, Vytautas Didysis čia statėsi rezidenciją ir joje rengėsi savo karūnacijos iškilinėms. Vilniaus pilyje keletą metų gyveno Kazimieras Jogailaitis ir jo sūnus Lietuvos globėjas – šv. Kazimieras. XV ir XVI amžių sandūroje čia gyveno Aleksandras, kurio palaikai ir šandien išlisi Katedros mauzoliejuje.

XVI amžiaus pradžioje renesanso stiliumi perstatyti rūmai sutviko tolimosios Italijos spalvomis. Juos statė Žygimantas Senojo italės žmonos Bonos Sforcos atvežti italų architektai. Jų sūnus Žygimantas Augustas šiuose rūmuose pakeltas Lietuvos didžiojo kunigaikščiu. Rūmų sode balto marmuro skulptūromis gėrėjosi jo pirmoji žmona Elzbieta Habsburgaitė. Čia jis susipažino ir pamilo Barbora Radvilaitė. Čia vyko iškilmingos Žygimanto Augusto sesers Kotrynos vestuvės su Jonu Vaza, Švedijos karaliaus Gustavo sūnumu.

Tuo metu sukaupia rūmų

biblioteka, paveikslų ir brangenybių rinkiniai, kurie, amžinųjų liudijimu, buvo vieni turtingiausių Europoje. Po 1610 m. gaisro rūmai išpuošti baroko stiliumi. Karaliaus Vladislovo Vazos laikais (1632-1648) rūmų teatre vyko pirmieji operos spektakliai.

1655 m. į Vilnių įsiveržė viską naikinanti Rusijos kariuomenė. Tik 1661 m., po ilgai trukusios apgulties, smarkiai apilęstą ir apgriautą pilį atsiėmė Lietuvos ir Lenkijos kariuomenė. Karo nuskurdinta ir nuosmukį išgyvenanti valstybė nerado lėšų rūmams atstatyti.

Rusijai užkariavus Lietuvos ir Lenkijos valstybę, XVIII amžiaus gale rūmus Rusijos okupacinė valdžia liepė nugriauti. Didėsioji rūmų dalis nugriauta, o likusioji – perstatyta į pirklio gyvenamąjį namą Gedimino kalno papėdėje.

Suprantama, svetimųjų valdžiai Valdovų rūmai ir Lietuvos vardas, kuris po totorių Ordos dažniausiai minimas rusų metraščiuose, primindavo buvusią valstybę nuo jūros iki jūros.

1998 m. Lietuvos prezidentas iškilmingai pasirašė Vilniaus pilių globos aktą. 2000 m. Pasaulio lietuvių seimas pritarė Valdovų rūmų atkūrimui, o 2000.X.17 Lietuvos seimas priėmė įstatymą rūmams atkurti iki Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio 2009-aisiais. Dar prieš priimant įstatymą buvo įsteigtas visuomeninis Valdovų rūmų paramos fondas, kurio tikslas – padėti įgyvendinti šį įstatymą.

Maloniai kviečiame visuomenę susipažinti su Lietuvos Valdovų rūmais, apsilankyti jų rūsiuose ir radinių parodoje, taip pat paremti rūmų atstatymą sumanytais, darbu ir lėšomis. Atstatyti Valdovų rūmai pagerbs ilgaamžį Lietuvos valstybingumą, prisidės prie Lietuvos vardo tūkstantmečio pažymėjimo ir taps lietuvių kultūros bei švietimo židiniu. Valdovų rūmai bus naudingi Lietuvos valstybei, kultūrai, ūkiui ir visuomenei.

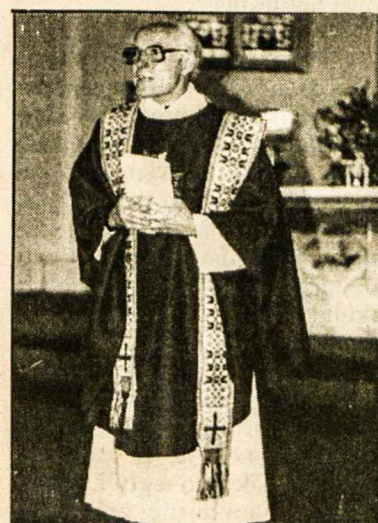
Apie gyvenimą, likimą, tėvynę

Šios antraštės žodžiais pasakutiniame puslapyje yra nusakoma eilėraščių rinkinys *Iš brolių širdžių*. Tai Jeronimo ir Antano Šalčiūnų kūryba. Iš pirmojo žvilgsnio gali atrodyti, kad tai esąs nedidelis rinkinėlis. Tačiau šioje 116 psl. knygelėje susipažindami su 243 eilėraščių viename puslapyje susirikiavę. Popierius naudotas

taupiai ir šis bruožas kūrybos vertės nesumenkina ir nekelia. Antano, 1984 m. mirusio Amerikoje, yra 48 eilėraščiai, sudėti rinkinio skyrelyje *Ilgės* ir su trečiojo brolio, Vinco, įvadu. *Praeities aidai* skyrius apima 195 Jeronimo eilėraščių. Rinkinyje yra autorių nuotraukos ir trumpos biografijos. Ten sužinome, kad Antanas, baigęs pradžios mokyklą, mėgo sceną, muziką, organizacijas, pasitraukė nuo bolševikų okupacijos. Jeronimas yra mokytojas Lietuvoje. Abu kilę nuo Virbalio, ūkininkaičiai.

Šiame rinkinyje yra apstu dėmesio Dieviui, Tėvynei, artimui. Abu broliai poetuoja savo lietuviškai atviromis širdimis, nesikeldami į aukštības, kurios, teoretiškai svarstant, yra tolakai, jei jiems tektų lipti lyrikos laiptais. Tačiau bus skaitytojų, kurie rinkinyje ras daug žmogiškosios šilumos.

Jeronimas Šalčiūnas, Antanas Šalčiūnas, IŠ BROLIŲ ŠIRDŽIŲ. Eilėraščiai, Marijampolė, 2001. V.D.

A. a. prelatas dr. PRANAS DAUKYNS

Atsisveikinimas su a. a. prelatu dr. PRANU DAUKNIU Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės šventovėje Australijoje. Prie karsto – kun. Egidijus Arnašius ir skautai garbės sargyboje. Nuotr. Z. Augaichio

Romoje jaunimas neša kryžių iškilmingoje procesijoje. Toks kryžius, nešamas jaunimo, keliauja ir po Šiaurės Ameriką. Kryžiaus paskirtis – Pasaulio jaunimo dienos Toronto 2002.VII.23-28

Keičiasi Šiaurės Atlanto sąjunga

Šiaurės Atlanto sąjunga ruošiasi tapti politine organizacija

JUOZAS VITĖNAS

Vykstant kalboms apie naujų narių priėmimą į Šiaurės Atlanto sąjungą (ŠAS), *Washington Post* (III. 4) bendradarbis J. Diehl apžvelgia anksčiau į šią sąjungą priimtas valstybes. Pasak jo, daugeliui politikų Vašingtone kai kuriuos jų neatrodo patrauklius. Vengrijos min. pirmininkas V. Orban piktina savo kalbomis apie „Lebensraum“ reikalą vengrams ir lygiuojasi su antisemitais. Čekų respublikos min. pirmininkas M. Zeman pasiūlymą pasisakymais prieš laisvą spaudą ir savo ryšiais su gangsteriais. Todėl, pasak laikraščio, Baltieji rūmai yra atsisakę Orbaną priimti vizitui, o Zeman pirmas vizitas buvo atšauktas, bet vėliau jis priimtas. Pažvelgę į Orbaną, galite pasakyti, kad sąjungos plėtros planas neveikia, teigia vienas prez. Clinton valdžios pareigūnas, pagelbėjęs Vengrijai tapti ŠAS nare. Pasak jo, jei Orbanas būtų tai pasakęs 1996-6 metais, ką dabar sako, tai Vengrijai būtų buvęs diskvalifikuota.

Nėra nuostato, pagal kuri ŠAS narys galėtų būti pašalintas, tačiau senato ginkluotųjų pajėgų komiteto pirmininkas demokratas C. Levin kartais apie tokį pasiūlymą užsimena. Europos šalių diplomatai sako, kad ŠAS narės – Portugalija, Graikija ir Turkija yra anksčiau padariusios didesnių nemalonių.

Todėl toks buvusių komunistinių valstybių politinis nesubrendimas Šiaurės Atlanto sąjungai kelia pagrindinį klausimą: ar duoti saugumo garantijas trims Baltijos valstybėms, penkioms Balkanų valstybėms ir Čekų respublikai?

Nepaisant, kaip bus apsispręsta, klausimai, kurie anksčiau vyravo debatuose dėl ŠAS plėtros, dabar yra išnykę. Rusija, kuri priešinosi jos plėtrai, yra pakviesta įsijungti į ją per naują tarybą. Tuo tarpu ŠAS simbolinis dalyvavimas Afganistano kare ir didėjantis skirtumas tarp Europos ir Amerikos pajėgumo rodo, anot laikraščio, kad ŠAS tampa daugiau politinė negu karinė organizacija. Tą patį baidina kai kuriuos ŠAS rėmėjus, bet, kaip atrodo, nekelia rūpesčių prez. Bush vyriausybei, kuri yra linkusi vienašališkai veikti.

Šis ŠAS pasikeitimas rodo,

kad Vašingtone ir Europoje yra nedaug žmonių, kurie principu priešinosi didesnei ŠAS plėtrai, o prez. Bush savo kalboje prieš rugsėjo 11 d. įvykius tai pavadino jo politikos Europoje pagrindu. Dabar, pasak laikraščio, Amerikos pareigūnai sako, kad septynios iš devynių kandidačių gali būti pakviestos įsijungti į ŠAS šalių vadovų pasitarime lapkričio mėn. Prahoje. Tokiu būdu ŠAS taptų 26 valstybių ir Rusijos organizacija. Buvusi Jugoslavijos respublika Slovėnija ir trys Baltijos valstybės – Lietuva, Latvija ir Estija beveik tikrai bus priimtos. Turi galimybių patekti į ŠAS taip pat Slovakija, Rumunija ir Bulgarija.

Tačiau, pasak laikraščio, kad tokio dydžio ir formos ŠAS turėtų kokios reikšmės, jos nariai turi išlaikyti ir sustiprinti liberalios demokratinės politikos santvarką visame Europos žemyne.

Dabar visas dėmesys yra sutelktas į tai, ar šios valstybės gali

būti priimtos pagal reformų plano reikalavimus, pareiškė Amerikos komiteto ŠAS reikalams pirmininkas B. Jackson. „Mes bandomė įvesti naują demokratinių vertybių sistemą“

Tokį tikslą, pasak laikraščio, turėjo Amerikos pareigūnai, neseniai lankęsi visose devyniose kandidatėse valstybėse. Jų vyriausybės buvo pasakyta, kad jų priėmimo klausimas bus sprendžiamas rudenį, ir jos buvo paragintos per tą laiką įvykdyti specifines reformas. Kai kurios yra karinės, bet dauguma svarbiausių yra politinės. Rumunija turi susitvarkyti su korrupcija. Latvija turi padaryti nuolaidų savo rusų mažumai, Slovakija – neleisti per ateinančius rinkimus sugrįžti į valdžią buvusiam diktatoriui V. Meciar.

Yra manoma, kad dėl visų šių pastangų Šiaurės Atlanto sąjunga pasitarnautų geriau arba bent taip pat kaip politinių nuostatų vykdytoja negu kaip kolektyvinė karinė pajėga.

Šešėliai lietuvių-lenkų santykiuose

RICARDAS MATEIKĖNAS

Abipusė Lietuvos ir Lenkijos draugystė pasiekė naujas ir dar visiškai nematytas aukštumas. Vasario 16-osios išvakarėse Vilniaus lenkų bendruomenė džiaugėsi naujaisiais Lenkų namais, o vienas veikėjas į LTV ekraną tiesiai pareiškė, kad juose galės įsikurti ne tik gausios Lietuvos lenkų organizacijos, bet ir Lenkų universitetas. Negi įteisinga ši nelegali mokykla? O gal laikraščiai užmiršo parašyti? Kaip gali būti, kad nelegali įstaiga giriasi savo veikla ir net nurodo būsimą savo vietą?

Vis dėlto lenkų ir lietuvių partnerystės viršūnė reikėtų laikyti lietuvių pažadą leisti Lietuvos lenkams rašyti savo pavardes lenkiškais rašmenimis. Kažkas pasakačiavo, kad po tokios „reformos“ lietuviškoji abėcėlė pasipildytų 10 naujų raidžių. Tai būtų graudus stebuklas, juk mūsų raidinių nesugebėjo pakeisti net cariniai spaudos draudikai. Matyt, „strateginės partnerystės“ dešimtmetis pasirodė besąs efektyvesnis už 40 spaudos draudimo metų.

Visos lietuvių valdžios institucijos užliūliuotos iliuzija, kad Varšuva padės mums įstoti į NATO. Kažin? Juk šios organizacijos būstinė yra Bruselėje, o lemiamą žodį turi Vašingtonas.

Visa informacija apie Lenkiją Lietuvos žiniasklaidos kanaluose kažkieno rūpestingai surūšiuojama. Daugiausia kalbama apie tikrą ar tariamą abiejų tautų draugystę, užmirštant, kad yra ne tik lenkai Lietuvoje, bet ir lietuviai Lenkijoje. Apie Punksko krašto tautiečius stengiamasi tylėti, arba jie prisimenami tik paradinių renginių proga. Štai Lietuvos prezidentas gauna Varšuvoje vietinių verslininkų apdovanojimą už sėkmingą prekybos plėtotę, o tuo pat metu įniršę Suvalkijos ūkininkai blokuoja muitines, nesėkmingai bandydami apginti mūsų rinką nuo importinių (žymia dalimi ir lenkiškų) prekių. Televizija parodo Varšuvos lietuvių klubą, bet jokių būdu nepateikia informacijos apie Punksko esančią pasienio užkardą.

Valstybinės kalbos komisi-

jos vadovė stengiasi užsimerkti ir nematyti „nulenkintų“ (iš tikrųjų iškraipytų) gatvių pavadinimų Rytų Lietuvos miesteliuose. Pasirodo, gatvių pavadinimus galima rašyti bet kaip! Galima net verstį į kitą kalbą.

Kai viskas galima, pasitaiko net kuriozų: vienoje Vilniaus rajono gyvenvietėje jau galima rasti „Wiosenna“ (Pavasario) gatvę. To nebuvu nė sovietmečiu – pamename juokingą atvejį, kaip prieš keletą dešimtmečių vienam Lietuvos kurorte rusakalbiai turistai ieškojo Gegužės pirmosios gatvės, stovėdami... prieš šios gatvės lentelę, užrašytą neišvertus, bet rusiškais raidėmis.

Štai čia, regis, turėtų darbo vietiniai biurokratai iš Valstybinės kalbos komisijos – nors bandomis pasipildyti savo puslėpį biudžetą (apie pinigų stygių jie mėgsta pakalbėti). Bet negi rizi-kuosi savo šilta kėdėje? Geriau jau atsirabinėti ir sudaryti „darbo“ įvaidį.

Apie tai, kad kai kurie Lietuvos seimo nariai (ypač užsienyje) juodina Lietuvos valstybę ir skleidžia melą apie lenkų padėtį Lietuvoje, neverta ir prisiminti. Neseniai neišlaikė net seimas, ir įspėjo vieną tokį prisilėmavusių politikierių.

Ką besakyti apie integraciją, partnerystę ir kitas nuolaidžiavimo formas mūsų lietuvių politikai, yra viena tiesa, kurios niekas nepaneigs. Didžiausia parama (kad ir moralinė) Seinų ir Punksko lietuviams esti cilinių lietuvių širdyse. Dauguma punkskiečių rėmėjų nėra girdėję apie savo tautiečius Suvalkų krašte, bet jie myli ir jaučia savuosius širdimi. Prisiminkime Lietuvos TV laidą „Duokim garo!“

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Patriotiškumo šaltinis

ANTANAS MUSTEIKIS

Kazimiero Gimžausko knyga – *Tave kaip motiną mylėjau*, pamarginta tautiečių nuotraukomis, dokumentais bei laiškais, yra daugiau negu biografija. Joje atsispindi esminė dvidešimtojo šimtmečio Lietuvos istorija, nepagražinta romanistų išmonėmis. Tai, ką jis su žmona Eugenija bei giminaičiais išgyveno, savo kailių patyrė, žino ir tų laikų didžioji Lietuvos gyventojų dalis.

Žmonės, norėdami išlikti žmonėmis, turėjo rinktis vieną iš dviejų žmogaus verto gyvenimo būdų: pasyvų ar aktyvų. Pirmuoju atveju jie saugojosi nuo nužmoginimo pasyviu pasipriešinimu, vilko okupanto užkrautą vergo ar baudžiaunininko jungą, bet jo nelaike normaliu. Antruoju atveju jie vaidino primantys tą jungą ir tuo pačiu metu aktyviai veikė bei kovojė prieš to jungo užkrovėjus, kol galiausiai išlaisvino kraštą. Be abejonės, Kazimieras buvo vienas ryškiausių, mano pavadinimu, amžinių patriotiškumo pavyzdžių. Visais Lietuvos laisvės lenkų, rusų, vokiečių okupacijos laikotarpiais jis išliko nepalaužtų šaknų kovotoju, tolygiu partizanams, nors dažniausiai ginklų jis nevarėto – buvo saugumo (žvalgybos) vadovu.

Augęs dvylikos vaikų Kuprių vienkiemo (Švenčionių apskrityje) šeimoje, jis prisimena, kaip jo motina „ant ližės glosto pailgą duonos kepalą“, lyg jis būtų gyvas, juo grožisi, jame įbrėžia kryžių ir šauna į krosnį (17 p.). Panašiai ir paūgėjęs bei subrendęs Kazimieras krovė savo žygys ir tautos laisvės aruodą, kuriuo mes ir dabar džiaugiamės.

Bene skaudžiausi jo išgyvenimai yra atskleisti skirsnyje *Du mėnesiai Rozausko pragare* – Kauno sunkiųjų darbų kalėjime komunistinės okupacijos metais. Ten enkavedistai jį kankindavo, kol jis praradavo samonę. Jie „varžėsi savo žiaurumu tarpusavyje... Spjūdavo į veidą

ant manęs degančias cigaretes ar gesindavo nuorūkas. Daužydavo veidą pistoleto rankenomis, mušdavo guminėmis lazdomis (dažniausiai per inkstus), badiydavo adatomis panagę, priverdavo pirštus tarp durų ar stalčių, net „prosindavo“ kūną karštu lygintuvu.“ Tardymuose dalyvavo ir Eusejus Rozauskas, NKVD Kvotų skyriaus viršininkas, skatinęs mušti Gimžauską kaip šunį ir pats „ne kartą spyrė man į veidą, spiovė“ (54-60 p.)

Ir vis dėlto visais atvejais, ypač pavojingiausiose akistatose, Kazimieras neišdavė priešams savo bendradarbių bei pogrindžio kovotojų, nors jo gyvybė kabojo ant plauko. Tuo būdu jis „sumaisė“ enkavedistų bylas ir išgelbėjo daugelį savo bendrininkų ar kitų aukų nuo suėmimo ar tremties grėsmės.

Kaltinimas, kad visi vokiečių ar rusų okupacijos metų lietuviai tarnautojai buvo tikri priešų kolaborantai, yra saugumo karininko Kazimiero Gimžausko ir kitų patriotų veiklos pavyzdžiais sugriautas. Beje, žydų ir vokiečių reikalai buvo „išimti“ iš lietuvių saugumo tarnybų. O oficialus nuolatinis Kazimierui kaltinimas bei įtarimas, jog jis vykdė žydų genocidą Lietuvoje, perskaičius šią biografiją, pridėtus dokumentus bei liudijimus, neturi rimto pagrindo.

Iš tikrųjų Kazimieras Lietuvą kaip motiną mylėjo. Tai rodo ši jo atsiminimų knyga, kuri privalo būti rekomenduojama skaityti visiems moksleiviams ir studentams. Tai kilnaus patriotiškumo šaltinis.

Atsakyti į klausimą, kodėl jis yra persekiojamas, nelengva. Gal dėl patriotiškumo? Gal todėl, kad – suvertus kaltę šiam kankiniui – būtų sušvelninta kankintojo Rozausko ir jo bendradarbių kaltė?

Kazimieras Gimžauskas, **TAVE KAIP MOTINĄ MYLĖJAU: Prisiminimai, dokumentai, laiškai.** Išeido UAB Vals-tiečių laikraštis. (Laisvės pr. 60, Vilnius 2056). Vilnius, 1999 m., 239 psl.

Merginų choras iš Lietuvos „Versmė“, koncertavęs Toronto Lietuvių Namuose 2002.III.10

Ntr. R. Puterio

Vilniaus merginų „Versmės“ koncertas

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Š.m. kovo 10 d. Toronto Lietuvių Namuose įvyko Vilniaus merginų choro „Versmė“ koncertas. Šis choras, vykdamas koncertinėm gastrolėm į Bostoną, torontietės V. Baltrušaitienės iniciatyva, trumpam sustojo ir mūsų telkinyje bei atliko puikią programą.

Truputį istorijos

Vilniaus jaunimo centro choro studija „Versmė“ buvo įsteigta 1987 m. Nuo 1988 m. jai vadovauja chorvedė-dirigentė Alina Valentinavičienė. Studijoje yra apie 230 vaikų nuo 5 iki 19 m. amžiaus, kurie pagal amžių yra suskirstyti į 5 chorines grupes. Choro studijoje vaikai yra mokomi dainavimo, choreografijos, vaidybos, taip pat sudaromos galimybės lavintis fortepiono ir smuiko klasėse. Studijos užsiėmimai vyksta tris kartus per savaitę. Geriausias dainininkės yra priimamos į pagrindinę – koncertinę grupę, kurioje yra 50 mergaičių. Studijoje mokomos judesio, dainavimo ir vaidybos. Taip jaunos merginos yra paruošiamos atlikti ne tik tradicinius choriškus muzikos koncertus, bet ir teatrinis kūrinėlius, operetes.

Koncertas

Lietuvių Namų salėje susi-

Programoje buvo ir daugiau

Hamletas Toronto festivalyje

Jame dalyvaus ir teatras iš Lietuvos „Meno fortas“

Šį pavasarį Toronte įvyks naujai rengiama *Du Maurier World Stage* tarptautinio festivalio dalis – *World Stage Preview*. Jame penki savaitę laikotarpį su veikalais sava kalba dalyvaus šeši teatrai – Jungtinės Karalystės „Royal Court Theatre“, Skotijos „Theatre Babel“, Kvebeko „Theatre de Quat'Sous“, Toronto „Tarragon Theatre“, Gruzijos „Rezo Gabriadze Theatre-Studio“ ir Lietuvos teatras „Meno fortas“.

Festivalio organizatoriaus yra Don Shipley, jau dvylika metų einantis Harbourfront centro meno vadovo pareigas, į kurias įeina ir Du Maurier festivalio rengimas. Jis yra režisavęs vaidinimus įvairiuose Kanados teatruose, įskaitant mums pažįstamus *Shaw* ir *Stratford* festivalius. Jis savo darbą yra nusipelnęs įvairių premijų, pvz. *Tyrone Guthrie* ir *Canada Council* premijas po kelis kartus, o 2000 metais – *Prix Alliance*.

Lankydamasis tarptautiniuose festivaliuose, pvz. Lenkijoje ir kitose Europos valstybėse stebėjo įvairiausių tautybių vaidinimus. Tokiu būdu jis susipažino ir su Eimunto Nekrošiaus režisuojamu *Hamletu* bei nusprendė šį veikalą kviesi į festivalį Toronte. Tai ne pirmas lietuvių suvaidintas spektaklis Toronte – prieš keletą metų lietuviai turėjo progą pamatyti Lermonto *Maskaradą*, o prieš tai buvo A. Jurašienės *Smėlio klavirai*.

Šiemet „Premiere Dance Theatre“ patalpose balandžio 16-19 d.d. vaidinamas įdomus ne tik dėl lietuvių kalbos – jis yra neeilinis, nes buvo pakviestas į beveik kiekvieną iš svarbiųjų Europos festivalių, ir nuo premjeros 1997 m. yra laimėjęs daugybę premijų. Į tokias aukštumas teatrą „Meno fortas“ iškėlė režisierius, pats laimėjęs tarptautinę Stanislovskio fondo premiją, teatro steigėjas Eimuntas Nekrošius.

Hamletas buvo pirmasis šio teatro veikalas, suvaidintas daugiau kaip 200 kartų įvairiuose festivaliuose. Recenzijose E. Nekrošiaus supratimas Šekspyro niuansų yra laikomas tobulu ir pabrėžtas jo sugebėjimas išryškinti dramatinę ironiją. „Stulbinančiu“ pavadintas spektaklio fizinis apipavidalinimas, jungiantis viduramžių (*Dark Ages*) ir fantazijos (*science fiction*) įvaizdžius, Elsinore pilį pavėrciančius į „ledo ir ugnies pasaulį“.

Pagrindinį vaidmenį atlieka Andrius Mamontovas, Lietuvos roko muzikos žvaigždė. Jo grupė FOJE nuo 1988 iki 1997 išleido 14 plokštelių ir plačiai koncertavo ne tik Lietuvoje, bet ir Lenkijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Švedijoje, Čekijoje, Bulgarijoje, JAV ir Kanadoje. A. Mamontovas yra vaidinęs keliuose filmuose, išleidęs poezijos knygas.

Su juo vaidina Dalia Zykvienė-Storyk (Gertrudė), Vytautas Rumšas, Vidas Petkevičius, Ramūnas Rudokas, Viktorija Kuodytė, Kęstutis Jakštas, Povilas Budrys, Algirdas Dainavičius, Gabriela Kuodytė, Vladimiras Jefremovas, Tadas Šumskas.

Šekspyro veikalą į Lietuvių kalbą išvertė Aleksas Churginas. Muzika sukurti Fausto Latėno, scenovaizdžiai – Nadeždos Gultiajevovs. Prie veikalo pastatymo yra prisidėję (*co-producers*) Festival La Balle de Geneve, Zucher Theater Spektakel, Teatro Festival Parma, Hebbel Theater Berlin ir Aldo Miguel Grompone.

Bilietai gaunami Harbourfront Centre Toronte skambinant tel. 416 973-4000 arba interneto tinklalapyje www.harbourfront.on.ca. Kainos – \$35 ir \$45, su 10% nuolaida užsakant 25 bilietus ar daugiau. Kasos valandos – nuo antradienio iki šeštadienio nuo 1 v.p.p. iki 8 v.p.v. Inf.

dainų, kurias atlieka mūsų išeivijos parapijiniai jaunimo chorreliai. Būtų labai didelė nauda, jeigu ir mūsų išeivijos jaunimas turėtų progos kartu pabendrauti su atvykusi dainuojančių jaunimu ir kartu padainuoti iš anksto paruoštas dainas. „Versmės“ jaunimas būtų tinkamiausias amžiumi tokiame bendradarbiavimo projektui įgyvendinti.

Tęsiant koncertą viena po kitos „užtekėjo“ visos šešiolikos dainininkių duetas ir trio įstodamos į melodijos frazes V. Montvilos harmonizuotoje liaudies dainoje *Saulė teka*. Net ir pati vadovė buvo viena iš dainininkių šio kūrinio atlikime J. Baltramiejūnaitės dainoje *Upa va karvelėlis* merginos labai vykusiai panaudojo skudučių, pagaliukų, fortepiono akompanimentą, na, ir žinoma, puikią vaidybą.

Antroje dalyje girdėjome virtuozišką J. Valentinavičiūtės smuiko solo, fortepionu akompanuojant T. Burlakovai. Klausytojus dainininkės džiugino ne tik lietuvių, bet ir F. Mendelsono, *O. Di Laso*, K. Gliuko ir kitų kompozitorių kūryba.

Šis vienetas turi savą balso spalvą, tembrą, kuris gražiausiai skambėjo nesudėtingame, bet įdomiame repertuare. Jaunimui pritaikyti kūriniai, puikus merginų atlikimas, sceninis judesys, jaunatviškumo alsuojanti koncertinė apranga paliko ilgą atmintinę įspūdį.

Koncertui paruošyti programų klausytojams nebuvo parūpinta, todėl kiekvienas kūrinys buvo apibūdinamas pačios vadovės, kuri ne tik pasakydavo kūrinio autorių ir pavadinimą, bet ir pridėdavo keletą gal ir nebelaik reikalingų sakinių. Tokie pasikalbėjimai su publika ištiesia laiką, sumenkina muzikinį renginį, tačiau kai kuriems koncerto dalyviams tai ne tik netrukdė, bet net labai patiko.

Visų veiduose ir širdyse palikusios gražios prisiminimus choro „Versmė“ dainininkės toliau tęsė savo kelionę į Bostoną, kur ir jas pakvietė vidurinės mokyklos jaunimo choras, praėjusiais metais lankęsis Vilniuje. Vadovės A. Valentinavičienės žiniomis, kovo 14-15 dienomis, lietuviškas turėjo atlikti koncertą vidurinių mokyklų muzikos mokytojų konferencijoje Marthos Vineyard mokykloje.

Linkime merginoms ir jų vadovei sėkmingos kelionės dainomis garsinant mūsų visų brangią, gražią šalėlį – Lietuvą.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Monografiją apie Andrių Oleką-Žilinską, vardu *Pakeliui* paruošė teatro istorikas, *Laisvosios Europos* radijo žurnalistas Gintaras Aleknonis. Režisierius, aktorius, teatro pedagogas ir daugelio laikomas Lietuvos teatro reformatoriumi, A. Oleka-Žilinskas (1893-1948) gimė Maskvoje, ten trumpai studijavo mediciną ir teise, o 1913 m. išlaikęs konkursinius egzaminus į Maskvos dailės teatrą, mokėsi ir vaidino šio teatro studijoje. Čia jis gerai susipažino su teatro žinovo Konstantino Stanislovskio sistema ir metodais. 1920 m. drauge su žmona aktore Vera Solovjova atvyko į Kauną ir rimtai ketino prisidėti prie profesinio lietuvių dramos teatro steigimo, bet netrukus išvyko į Paryžių. 1922 m. grįžo į Maskvą, kur sukūrė reikšmingiausias savo vaidmenis scenoje. Kaune Oleka-Žilinskas dirbo vos šešerius metus (1929-1934), vadovavo Valstybės teatrui, dirbo jame kaip režisierius ir pedagogas, keitė teatro darbo metodus, kėlė lietuvių dramos, operos ir baleto meninį lygį. 1935 m. išvyko į JAV, apistojo Niujorke, kur vaidino, režisavo, vėliau atsidėjo pedagoginiam darbui, mokė vaidybos būsimuosius operos dainininkus. Mirė 1948 m. Niujorke. Ši 360 puslapių monografija buvo autoriaus daktarato disertacijos dalis, į kurią jis sukaupė daug archyvinės medžiagos, laiškų, įdomiai aprašė menininko gyvenimą ir tarpukario Kauno kasdienybę. Joje skaitytojas ras daug gražaus ir gero apie vieną iškiliausią lietuvių teatro asmenybę.

Vilniečių skulptorių Kęstučio Musteikio ir Arvydo Ališankos sniego skulptūra vardu *Invazija*, atspindinti žmogaus išsiliejimą į gamtą, jų tarpusavio ryšį ir neatšiejamumą, Saporo sniego festivalyje Japonijoje pelnė pirmą vietą B grupėje. Festivalio skulptūrų konkurse (š.m. vasario 2-7 d.d.) dalyvavo per 20 menininkų grupių iš Prancūzijos, Skandinavijos, Vokietijos ir Azijos valstybių. Skulptoriams teko dirbti sunkiomis sąlygomis, nes festivalio metu temperatūra dienomis pakildavo net iki +9°C ir tirpdydavo skulptorių darbus. Teko skulptūras sumanai ramstyti, o prancūzų atliekamas menas dar prieš vertinimą sugriuvo. Šis vilniečių laimėjimas, be laimėtojų skirtos statulėlės ir pereinamosios vėliavos, suteikė progą skulptoriams kitame festivalyje rungtyniauti pagrindinėje A grupėje. Skulptūras apžiūrėjo apie pusantro milijono žiūrovų.

Raudondvario dvaro Vilniaus rajone pagrindinio pastato restauracija buvo užbaigta praėjusių metų pabaigoje. Baroko laikotarpio vietos architektūros bruožų pastatas buvo pastatytas 1764 metais. Per 1820 m. rekonstrukciją buvo pristatytas dviejų tarpinių bokštelių su laikrodžiu ir varpu, primenantis liaudies architektūros varpinę. 1970 m. pagrindinis pastatas buvo vėl restauruotas, pakeista bokštelių forma ir kai kurios detalės. 1998 m. statinyje kilo gaisras, kurio metu sudegė bokštelių stogas ir viršutinė perdanga. Likviduojant gaisro padarinius, pernai buvo nuspręsta atkurti pirmtaką 1764 metų pastatą išvaizdą. Šiuos darbus finansavo Kultūros vertybių apsaugos departamentas ir privatūs asmenys.

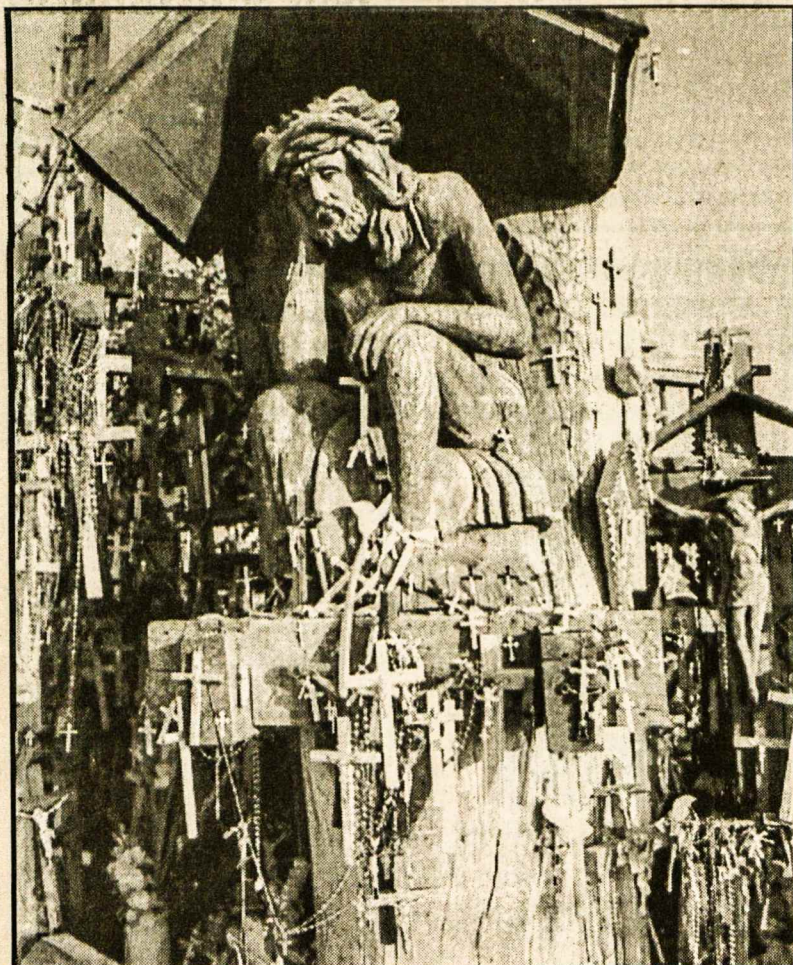
(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Leidinyje turistams anglų kalba *Vilnius On Foot (Vilnius pėsčiomis)* neseniai buvo išleistas 20,000 tiražu. Dalis jų bus platinama nemokamai tarptautinėse turizmo parodose, Lietuvos ambasados ir atstovybėse, informacijos centruose, turizmo agentūrose, viešbučiuose, restoranuose bei verslo įmonėse. Leidinyje pateikiami trys maršrutai (Vilniaus senamiestis, Vilniaus barokas ir Vilnius – Lietuvos sostinė), kurių lankytinos vietos pažymėtos specialia žemėlapyje. Jame gausu spalvotų nuotraukų, lankytinų vietų aprašymų ir nurodytos maršrutų trukmės. Šis turistinis vadovas skirtas pavieniams užsienio turistams, norintiems savarankiškai susipažinti su miestu ir pageidaujantiems išsamesnės informacijos apie Vilniaus kultūrinį paveldą. Vadovą parengė ir išleido savivaldybės įmonė „Vilniaus turizmo centras“ ir Turizmo skyrius. Taip pat yra paruošta ir leidinio elektroninė versija Interneto svetainėje www.vilnius.lt ir kompaktinė disketė.

Kalbos vartotojams ir tyrinėtojams Lietuvių kalbos instituto leidykla išleido tris reikšmingus kalbos mokslo leidinius: naują *Frazeologijos žodyną* ir naujos mokslo serijos *Bibliotheca Archivi Lituanici (BAL)* pirmąsias dvi knygas. *Frazeologijos žodynas* – tai didelis rinkinys, naudingas frazeologijos tyrinėtojams ir aiškintojams, puikiai pagelbėsianti rašytojams ir žurnalistams, oratoriams, ieškantiems tikslios ir vaizdingos išraiškos. Šis žodynas skiriamas ne tik frazeologizmų tyrinėtojams, bet ir visiems, kurie nori vaizdingai išsireikšti. Čia nurodomos frazeologinių junginių sandaros, reikšmės ir vartojimo ypatybės suapibūdina skaitytoją su šiuo jodmiu kalbos reikšiniu ir kai kuriose svarbiausiomis jo vartosenos bei stiliaus ypatybėmis. Jame pateikti frazeologizmai iš gyvosios liaudies kalbos, senųjų raštijos paminklų, grožinės literatūros kūrinių ir periodikos. Žodyne daugiau nei 24,000 frazeologizmų su paaiškinimais ir vartojimo pavyzdžiais. Pirmoji *BAL* serijos knyga – dr. Giedriaus Subačiaus studija *Kaliktas Kasakauskis: Lietuvių bendrinės kalbos konjunktūra* yra skirta XIX š. gyvenusio autoriaus ir vertėjo K. Kasakausko kalbinių pažiūrų raidai analizuoti. Antroji serijos knyga – Vaidoto Rimšos *Jano Maleckio ir Jano Sekliučiano polemika dėl katekizmo kanoninio vertimo*, kurioje apžvelgiama šių lenkiškų katekizmų rengėjų veikla, nagrinėjama XVI š. viduryje Prūsijoje kilusios polemikos dėl katekizmo kanoninio vertimo eiga, ieškoma sąsajų su pačiame polemikos įkarštyje rengtu Martyno Mažvydo *Katekizmu*.

Tarptautiniame Nagojos baleto konkurse Lietuvos valstybinio operos ir baleto teatro solistė Asta Bazevičiūtė laimėjo trečią vietą ir bronzos medalį. Konkurso programai balerina buvo paruošusi šešias klasikinio repertuaro variacijas ir du šiuolaikinės choreografijos dalykėlius. A. Bazevičiūtė yra viena iš ryškiausių šiandieninės Lietuvos balerinių, atliekančių pagrindinius vaidmenis Vilniaus baleto trupės spektakliuose. Ji jau antroji baleto solistė, laiminti apdovanojimus tarptautiniame Nagojos (Japonija) baleto konkurse. 1996 metais šiam konkurse aukso medaliu buvo apdovanota lietuvaitė primabalerina Eglė Špokaitė.

G.K.

Rūpintojėlis

Mūs kančias ir vargus
Ant pečių užsikėlęs,
Rymo graudžiai kantrus
Rūpintojėlis.

Tai ne žaibas aštrus
Veidą, širdį įskėlęs:

I. J. Vaičekauskaitė

Čaižo rykščių lietus
Rūpintojėli.

Jo širdy lyg žvaigždė
Meilės ašara žėri.
Ak! Neleiskim liūdėti
Rūpintojėliui!

Atsiūsta paminėti

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS DARBU BIBLIOGRAFIJA (1922-2001). Sudarė E. Neniškytė. Katalikų akademijos leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Tiražas – 500. Vilnius, 2002 m., 152 psl.

Vacys Milius, LIETUVIŲ ETNOLOGIJOS BIBLIOGRAFIJA. Lietuvos istorijos institutas. Redakcinė komisija: Rita Strazdūnaitė (pirmininkė), Petras Kalnins, Žilvytis Saknys. Dailininkė – Jūratė Tamošiūnaitė. Vertėjas – Alfonsas Laučka. Lietuvos istorijos instituto leidykla (Kražių 5, Vilnius 2001). Tiražas – 700. Vilnius, 2001 m., 416 psl.

Kun. Mykolas Marijonas Petkevičius, KARALIUS MAN PALIKO KELIA. Eilėraščiai, laiškai, pamokslai. Sudarė Julė Kilčiauskienė. Dailininkė – Aleksandra Mitrikaitė. Išeido Kaišiadorių vyskupijos kurijos leidykla (Kęstučio 44, Kaišiadorys, 2002 m., 160 psl.

Irena Vaičekauskaitė, SĖLIŲ KRAŠTO LEGENDA. Lyrinė pjesė apie pokario dramatišką laiką, laukiamas žmonių likimus. Redaktorius – Kostas Fedaravičius. Leidėjas – „Dobilas“ (Kauno g. 6, Jonava 5000). Jonava, 1994 m., 56 psl.

Sutiktus knygos „Priespaudos metais skleidęs tiesą“ apie a.a. kun. ČESLOVĄ KAVALIAUSKĄ, Šv. Rašto vertėją, Sibiro kankinį, Kaišiadoryse 2002.II.23; kalba knygos parengėjas ANTANAS MOZERIS. Pirmoje eilėje sėdi vysk. JUOZAS MATULAITIS; Norilsko vyčių bendražiųjų kvartetas sugiedojo Norilsko sukilėlių himną, kurio autorius yra a.a. kun. Č. Kavaliauskas

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 1.10%	Asmeninės paskolas nuo 4.75%
180-364 d. term. ind. 1.10%	Sutarties paskolas nuo 4.75%
1 metų term. indėlius 1.15%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 3.50%
2 metų term. indėlius 1.90%	1 metų 3.50%
3 metų term. indėlius 2.60%	2 metų 4.90%
4 metų term. indėlius 3.20%	3 metų 5.20%
5 metų term. indėlius 3.70%	4 metų 5.85%
1 metų GIC-mėn. palūk. 1.25%	5 metų 6.00%
1 metų GIC-met. palūk. 1.55%	Su keičiamu nuosimčiu 3.75%
2 metų GIC-met. palūk. 2.50%	1, 2, 3 metų 3.75%
3 metų GIC-met. palūk. 2.95%	
4 metų GIC-met. palūk. 3.55%	
5 metų GIC-met. palūk. 4.25%	
RRSP, RRIIF ir OHOSP	
"Variable" 1.00%	
RRSP ir RRIIF-1 m.term.ind. 1.80%	
RRSP ir RRIIF-2 m.term.ind. 2.75%	
RRSP ir RRIIF-3 m.term.ind. 3.20%	
RRSP ir RRIIF-4 m.term.ind. 3.80%	
RRSP ir RRIIF-5 m.term.ind. 4.50%	
Taupomąją sąskaitą iki 1.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 1.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. 1.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 1.25%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

JUMS TIK KAINUOS 3 1/2%
iš viso + GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

Galvojat parduoti ar pirkti nuosavybę?
Mielai atsiųsiu Jūsų namus informacines knygetes be jokių Jūsų įsipareigojimų
SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(J. PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

* Keliones į Lietuvą * Keliones į šilto krašto * Draudą * Bilietus atvykstantiems į Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Išskirtinių sutvarkymą ir išsiuntimą * Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.

Dėmesio! Organizuojama kelionė į Lietuvą rugpjūčio 26 – rugsėjo 10 d.d.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1366 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

\$200* off for 1 parcel
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų dalis Prisikėlimo parapijos šventovėje Mišių metu š.m. kovo 3 d., kai buvo paminėta Šv. Kazimiero diena pamaldomis ir tradicine Kaziuko muge

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

partijos ir probleminių moralinių klausimų verpetą. Jo pirmą politinį žingsnį bus iš naujo suvienyti sąjungiečių partiją. Ateities parodys, ar jis pajęs įvesti sąjungiečius į Kanados rytines provincijas.

Ontario konservatoriai, susirinkę Toronte kovo priešpaskutinį savaitgalį, pravedė savo vadovo, tuo pačiu ir naujo Ontario provincijos premjero, rinkimus. Rinkimų vajuas metu penki kandidatai, Ernie Eves (kadaisė buvęs provincijos finansų ministras, paskutiniu metu banko viceprezidentas), Jim Flaherty (finansų ministras), Tony Clement (sveikatos ministras), Elizabeth Witmer (gamtosaugos ministrė) ir Chris Stockwell (darbo jėgos ministras), stengėsi įtikinti provincijos konservatorių savo sugebėjimais ir politiniu bei intelektualiniu svoriu, tačiau pirmieji du buvo laikomi rimčiausiais kandidatais. Pirmojo balsavimo metu jie ir surinko daugiausia balsų, tačiau reikėjo antro balsavimo nustatyti absoliučiai daugumą. E. Eves tada surinko 54.6% balsų (iš 10,300), J. Flaherty 37.8%, kiti žymiai mažiau. Naujasis konservatorių partijos vadovas Ernie Eves bus netrukus prisaiškintas provincijos premjeru iki kitų rinkimų, kuriuos jis pažadėjo kitamet.

Ernie Eves, 54 metų amžiaus, bendraminčių įkalbėtas bent laikinai palikti savo žymiai pelningesnę bankininko karjerą ir sugrįžti į politinę areną, žada būti švelnesnis konservatorių nugu Mike Harris. E. Eves studijavo Toronto ir York universitetuose teisę, kurią baigė 1972 metais. Netrukus įsijungė į konservatorių politinę veiklą ir 1981 metais, kartu su M. Harris, buvo išrinktas vos šešių balsų dauguma į provincinį parlamentą. M. Harris, tapęs premjeru 1995 m. su savo "Sveiko proto revoliucijos" idėja, patikėjo kolegai E. Eves svarbiausius vyriausybinius postus: premjero pavaduotojo, parlamento "dirigento" (House leader) ir finansų ministeriją, kur jam buvo pavesta tvarkyti su \$11 milijonų biudžeto deficitu. E. Eves ne tik panaikino provincijos biudžeto deficitą, bet, pagerėjęs provincijos ekonomiją, sugebėjo 2000 m. grąžinti provincijos mokesčių mokėtojams po \$200 iš pertekliaus fondo. Tuoj po to jis nutarė palikti politiką ir tapti bankininku.

Kanadietės Margaret Atwood knyga *The Blind Assassin* tapo viena iš septynių knygų išrinktų į "trumpųjų sąrašą" (pirminiame arba "ilgajame sąrašą" buvo 39 knygos, iš jų 8 parašė

tos kanadiečių autorių) 2002 m. *IMPAC Dublin Literary Award* premijai gauti. Ši premija yra turtingiausia už romaną anglų kalba – 100,000 eurų arba \$139,000. M. Atwood ankstyvesnė knyga *Alias Grace* taip pat buvo patekusi 1998 m. "trumpųjų sąrašą", bet šios premijos nelaimėjo (laimėjo *Giller Prize* Kanadoje ir *Premio Mondello* Italijoje). Kitų šešių knygų autoriai yra iš Australijos, JAV (2), Lenkijos, Panamos ir Airijos.

Psitiki Kanados medicinos lygiu, todėl turtingi arabai iš Saudi Arabijos, Jungtinio emirato ir Kataro norėtų, kad Kanados gydytojai iš pasirinktų asmenų persodintų jiems inkstus. Renkasi Kanadą, nes vykstant karui su terorizmu, šiame krašte būtų saugiau, be to, chirurgai yra neblogesni kaip JAV-se, o doleris žemesnis. Turtingi alyvos kraštų arabai galėtų mokėti už persodinimą nuo 100,000 iki 500,000 dolerių. Šios operacijos Kanados kai kurioms ligoninėms atneštų milijonus papildomų pajamų ir tuo padėtų Kanados sveikatos apsaugai. Pagal B. C. Kūno organų persodinimo draugijos apskaičiavimus, Kanadoje už inkstų perkėlimą iš lavono reikia mokėti apie 20,000 dolerių, o iš gyvo dovanotojo papildomai dar 6,000. Arabams, kurie turi daug brolių, seserų, giminų, yra galimybė gauti iš jų inkstus, arba ne sunku rasti asmenį, kuriam reikalingi pinigai.

McGill universiteto Sveikatos centro persodinimų skyriaus direktorius R. Loertscher perspėja, kad reikia saugotis nuo piktnaudžiavimo, savotiškos "prekybos", nes yra agentų, keliaujančių iš arabiškų kraštų po Indiją, Kiniją, Indoneziją, kur ieško asmenų, sutinkančių parduoti inkstus.

Aukšti Kanados ir JAV pareigūnai pareiškė darysią viską, kad greitai būtų pasiektas susitarimas dėl medienos įvežimo į JAV. J. Chretien ir G. W. Bush aptarė vėl prekybininkus erzinantį medienos klausimą. Kanada nepatenkinta dėl taikomo medienos apmokėtinimo ir nori nesikreipdama į Pasaulinę prekybos organizaciją pasiekti susitarimą iki kovo mėnesio pabaigos.

B. St.

Skautų veikla

A. a. ps. Algirdą Draugelį, pirmąjį Toronto skautų vyčių draugovės vadą, kovo 27 d. išlydėjome į amžinybę. 1949 m. gruodžio 18 d. "Lituonikos", "Dariaus ir Girėno", "Geležinio vilko" ir "Perkūno" sk. vyčių būrelių susijungus į draugovę, jos vadu buvo išrinktas a. a. ps. A. Draugelis ir patvirtintas tuometinio tūtininko S. H. Stepaičio. Velionis buvo pavyzdingas, darbštus visose pareigose. Sukūrė šeimą

Vyr. skautė A. BATŪRAITĖ su Toronto "Šatrijos" tunto paukštytėm š.m. kovo 3 d. Kaziuko muge, Prisikėlimo parapijos salėje

Nuotr. M. Vasiliauskienės

Sporto žinios

ŠALFASS-gos žaidynės

Ši sporto šventė įvyks Čikagoje š.m. gegužės 17-19 d.d. Programoje vyks krepšinio, tinklinio, stalo teniso, šachmatų ir plaukimo pirmenybės. Galutinė krepšinio komandų registracija privalo būti atlikta iki 2002 m. balandžio 20 d. imtinai pas 52-jų žaidinių krepšinio varžybų koordinatorių dr. Donatą Siliūną šiuo adresu: Dr. Donatas Siliūnas, 5116 Illinois Ave., Lisle, IL 60532. Tel. 630-852-3204; Faksas: 630-852-4026; E-paštas: dsiliunas@aol.com; tinklapis: www.lituanica.org

Galutinė tinklinio komandų registracija privalo būti atlikta iki 2002 m. balandžio 20 d. imtinai pas 52-jų žaidinių tinklinio koordinatorių Aldą Brakauskienę-Pleirytę šiuo adresu: Alda Brakauskas, 14770 Ashford Dr., Lemont, IL 60439. Tel. 630-243-9084 namų; faksas: 630-241-7852; E-paštas: brakauskas@attbi.com

Papildomi ryšiai visoms žaidynių varžyboms: Rimantas Dirvonis, 52-jų žaidynių varžybinių komitetų pirm., 20 Kane Ct., Willowbrook, IL 60514-2263. Tel. ir faksas: 630-789-0529; E-paštas: rdirvonis@hotmail.com. Taipgi ASK Lituanica tinklapis: www.lituanica.org ir ŠALFASS tinklapis: www.salfass.com. Daugiau informacijos gauna visi registruoti sporto klubai bei žinomi pavieniai sportininkai. Inf.

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Vilniuje "Lietuvos ryto" krepšininkai žaidė R. Saportos taurės antrąsias ketvirtfinalines rungtynes ir jas 65:75 pralaimėjo Jeruzalės "Hapoel" (Izraelis) komandai. Kauno halėje "Žalgirio" krepšininkai 100:57 nugalėjo Vilniaus "Sakalus". Šiose rungtynėse po 13 metų "Žalgirio" marškinėlius buvo apsisivilkę garsūs krepšininkas Arvydas Sabonis, bet, nors žiūrovai ir rėkė: "Sabai, Sabai išeik", jis rungtynes praleido sėdėdamas ant suolo. Žinomas verslininkas Šabatas Kalmanovičius pareiškė esąs pasirengęs vėl finansškai pagelbėti Kauno "Žalgiriui".

SUNKIOJI ATLETIKA: Lietuvos atskirų veiksmų sunkiosios atletikos čempionate Panevėžyje klaidėdintis Ramūnas Vyšniauskas (svorio grupė iki 105 kg) net 22.5 kg pagerino šalies romovio rekordą. KARATĖ: Nice (Prancūzija) įvyksime 8-ajame tarptautiniame "šidokan" karatė turnyre, kuriame dalyvavo kovotojai iš 15 pasaulio šalių, pirmąsias vietas užėmė G. Zabotkus (65 kg svorio grupė), T. Stupuris (75 kg) ir J. Poškaitis (85 kg). Moterų grupėje antrąją vietą laimėjo B. Karpauskienė (daugiau nei 60 kg). V.P.

su "Šatrijos" tunto tūtininke s. Stase Šileikyte. Jiedviem susilaukus pirmos dukrelės, velionis susiradęs dalininkų, organizavo baldų prekybos verslą. Keičiantis gyvenimo sąlygoms turėjo pasitraukti iš skautiškos veiklos. Abu su žmona nebegalėjo visur aktyviai dalyvauti, o tik prisidėti ir remti.

Po ilgų darbingų metų atėjo senatvė, užpolė ligos, ir 2002 m. kovo 25 d. "East General" ligoninėje Algis mirė. Kovo 26 d. maldas prie karsto "Turner & Porter" koplyčioje sukalbėjo Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškevičius. Po maldų v.s. P. Saplienė visus skautus-tes pakvietė į ratą sugiedoti paskutinę "Ateina naktis". Kovo 27 d. Lietuvos kankinių šventovėje gedulines Mišias atnašavo prel. J. Staškevičius ir pasakė graudų pamokslą. Giesmės giedojo ir vargonavo muz. L. Turutaitė. Po Mišių – paskutinė palda į Šv. Jono lietuvių kapines. Čia maldas sukalbėjo kun. Vytautas Staškevičius. Paskutines atsisveikinimo gėles ant karsto uždėjo žmona Stasė, dukros ir visi artimieji giminės bei draugai. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į muziejaus parodų salę vaišėms, kurias paruošė B. Stanulienė. F.M.

"Romuvos" metinis susirinkimas įvyks š.m. balandžio mėn. 24, trečiadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose. Kviečiame visus narius dalyvauti.

"Romuvos" komitetas

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME	IMAME
1.10% už 30-89 d. term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 4.75%
1.10% už 90-179 d. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su - nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1.10% už 180-364 d. term. indėlius	1 metų 3.50%
1.15% už 1 m. term. indėlius	2 metų 4.90%
1.90% už 2 m. term. indėlius	3 metų 5.20%
2.60% už 3 m. term. indėlius	4 metų 5.85%
3.20% už 4 m. term. indėlius	5 metų 6.00%
3.55% už 5 m. term. indėlius	- su keičiamu nuosimčiu 3.75%
1.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
1.55% už 1 m. GIC invest. pažym.	
2.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
2.95% už 3 m. GIC invest. pažym.	
3.55% už 4 m. GIC invest. pažym.	
3.90% už 5 m. GIC invest. pažym.	
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
1.80% už RRSP 1 m. term. ind.	
2.75% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.20% už RRSP 3 m. term. ind.	
3.80% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.50% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
1.25% už JAV dolerių 1 metų GIC	
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
GAŠKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDER)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI GAŠKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APRADAU NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFER) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard **Interac** **Citrus**

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

DR. STASYNAS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mieliai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Šiuo metu 2002 m. keliones į Lietuvą dar galite užsisakyti 2001 m. kainomis!

Naudokitės proga, skambinkite man asmeniškai!

Turiu bilietų su nemokamai pakeičiama arba su atvira grįžimo data!

Turiu bilietų, galiojančių vienarius metus!

Jei žiemą skrendate atostogų į šiltuosius kraštus – pas mane pirkite už geresnę kainą. Jūsų pasirinktoji vietovė turi išparduodamų laisvų vietų – aš Jums gausiau! **Tel. 416 531-4800**

Nuo kovo 19 d. Toronto įstaigoje būsiu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinti – sutvarkysiu! Bilietus pristatys X-PRESS paštu.

ALGIS MEDELIS @ **MEDELIS CONSULTING**
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

133 Roncevalles Ave. TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskirai giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVIŲ PRISTATOMI RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį.

Atstovaujam telefoninių ryšių firmą **RapidTel**. Minutė į Lietuvą – 41 c bet kurio laikui. + Planas A: Ontario – 5 c, Kanada – 9 c, US – 10 c, arba + Planas I: Canada ir US – 7.5 c.

Del smulkesnės informacijos kalbėkite su **ALGIU MEDELIU**

Darbai, laukiantys paramos

Krosnos miesteliui 400 metų, jo šventovei 160 metų

BRANGŪS KROSNIEČIAI IR JIEMS PRIJAUČIANTYS VISI GEROS VALIOS LIETUVIAI

Nuoširdžiausi sveikinimai ir linkėjimai iš mažo Lietuvos miestelio Krosnos. Šiam miesteliui 2002 metai yra jubiliejiniai. Jam sukanka 400 metų, o šventovei 160 metų.

Lietuvos Metrikos knygoje metraštininkų parašyta, kad karaliaujant Steponui Batorui jo žmona Ona Varšuvoje 1595 m. lapkričio 27 d. parašė raštą, kuriuo pavedė savo tarnautojui Jonui Straževskiui 6 valakas žemės "ant žalios šaknies" prie Krosnos upelio kurti savo gyvenimą. 1602 m. kovo 16 d. Vilniuje naujasis karalius Zigmantas III Vaza raštu patvirtino J. Straževskiui Krosnos miestelį kaip jo nuosavybę. Taigi 1602 metai laikomi Krosnos, kaip gyvenvietės, pirmojo paminėjimo ir pripažinimo metais.

Remiantis visais šaltiniais manoma, kad pirmoji šventovė Krosnoje buvo pastatyta 1650 m. 1842 m. parapijiečių ir valdžios pastangomis pastatyta dabartinė, mūrinė šventovė. Ją Šv. Apaštalo ir evangelisto Mato tituluose konsekrovo Seinų vyskupas Povilas Strašinskis.

Miestelio pračtin pažvelgę rasime visko: skausmo šėšėlių, džiaugsmo akimirkų, pasitikėjimo viltimi epizodų. Bet kodėl švenčiame? Nes šventės padeda kiekvienam prisiminti nuveiktus darbus, patirtus išgyvenimus. Todėl ir mes jau pirmiesiems saulės spinduliams palietus mūsų sušalusias širdis ir laukus pradėsime didelių darbų. Tačiau kaip ir visiemis šiais laikais, taip ir mums yra aktualia finansinė problema. Turime gražiausių sumanymų, bet jų įvykdyti be jūsų paramos tikrai neįstengsime.

Kokie darbai laukia? Nuo kelio iki šventovės yra labai gražūs laiptai. Tačiau nuo sudėjimo jie yra netvarkyti. Kraštai iš-

trupėje, aikštelėse atsirado duobės. Šventovės viduje remontas darytas prieš 25 metus: sienos apsiurusios, grindys išsitrūkusios. Artimiausiu metu būtina pervedžioti šventovėje elektros laidus, nes jie jau seniai nebeatitinka saugumo reikalavimų. Reikia taisyti arba siūti naujas kelias procesijines vėliavas, nes nuo metų naštos visiškai susidėvėjo. Iki Velykų ruošime atnaujinti baldakimą. Reikia pasiūti naujas kamžas, nes senosios baigia suplyšti.

Nuo 2001 m. liepos 2 d. vysk. J. Žemaičio esu paskirtas Krosnos parapijos klebonu. Liepos mėnesį pradėjęs čia dirbti radau visiškai apleistą kleboniją. Jai reikėjo kapitalinio remonto. Labai daug padėjo seniūnijos seniūnė Sigina Basevičienė. Prieš mane daugiau kaip 10 metų čia dirbo senas, ligotas kun. J. Radzevičius. Jis 2001.V. 21 mirė. Jam šie dalykai nerūpėjo, o atėjus jaunam klebonui jo pečius užgūlė rūpesčiai kaip viską sutvarkyti ir sustatyti į savas vėžes.

Todėl drįstu kreiptis į Jus, gerbiame, kad prisimint savo kilmę galėtume prisidėti prie ruošimosi iškilmei ir miestelio, ir šventovės atnaujinimui. Į iškilmes planuojame pakviesti prezidentą V. Adamkų, vyskupus R. Norvilą ir J. Žemaitį, visus išcivius iš užsienio ir Lietuvos, kad visi kartu galėtume atšvęsti šiuos du garbingus jubiliejus. Jeigu kas Dievo garbei ir žmonių džiaugsmui suteiks finansinę paramą, visada būtume dėkingi ir nuolat prašysime Aukščiausiojo palaimos.

Mūsų sąskaita yra Lietuvos Žemės ūkio banke Lazdijų skyriuje. Banko kodas: 260101422, sąskaitos nr. 100701025 (JAV dol.), 701109 (lit.). Krosnos Šv. Mato parapija.

kun. Virginijus Gražulevičius, Krosna, LT 4550 Lazdijų raj. Lithuania

PLB atstovas Lietuvoje GABRIELIUS ŽEMKALNIS su Toronto Lietuvių aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleiviais ir jų vedėja NIJOLĖ BENOTIENE

TORONTONT

Tėviškės žiburių metinio spaudos vakaro meninė programa atlikti atvyksta "Dainavos" ansamblio vyrų vienetas. Jis pirmą kartą scenoje pasirodė 1995 metų rudenį. Tai įvyko keleto jaunų studentų vyrų dėka, Dainavos ansamblio narių, kurie subūrė savo draugus, kad pasirodytų studentų ateitininkų kultūros vakare Čikagos apylinkėse. Po sėkmingos programos draugai nusprendė tęsti veiklą, pasivadinę "Dainavos" ansambliu vyrų oktetu. Jau daugelį metų vienetas atlieka programas lietuviškuose renginiuose Čikagoje ir apylinkėse. Vienetas taip pat yra nemažai atlikęs koncertų Floridoje, Kilylande, Detrote, Vašingtone, DC, Niujorke, Los Angeles, Toronte ir Filadelfijoje. 1999 metų gruodžio mėnesį oktetas išleido lietuviškų dainų įrašą. Šiame įrašė galima girdėti liaudies ir tradicinių dainų, estradinių dainų, šių laikų lietuvių kompozitorių kūrybą ir net "pop" stiliaus dainų.

2001 metų rudenį, okteto sudėčiai truputį pasikeitęs, vyrai save "persivadino" "Dainavos" ansamblio vyrų vieneto vardu, ir toliau tęsia veiklą. Vienete dalyvauja: Liudas Landsbergis, Vidas Neverauskas (akompaniatorius), Audrius Polikaitis, Marius Polikaitis, Darius Polikaitis (vaidovas) ir Kastytis Šoliūnas.

Lietuvos berniukų choro "Ažuoliukas" koncertas, įvykęs 2001 m. spalio 28 d. Mississaugoje, ON, atnešė pelno, kurio dalis (\$1,200 Kan.), KLB kultūros k-jos nutarimu, buvo nusiųsta "Ažuoliuko" vadovybei choro veiklai paremti. KLB vicepirmininkė kultūros reikalams Irena Ross gavo iš choro vadovo Vyt. Miškinio padėką, kurioje dėkojama už paramą ir už TŽ laikraščio numerius. Rašo: "Pas mus "Ažuoliuke" visas stendas su TŽ straipsniais apie "Ažuoliuko" gastroles Kanadoje". Choras rengiųjų naujas programas, ruošiasi naujiems koncertams ir išvykai į Punksą.

A. a. tėvų Petro ir Marijos Traškevičių atminimui duktė Irena Mackevičienė Tėviškės žiburiams aukojo \$50.

A. a. Elenos Gaputytės 10 metų mirties prisiminimui Kostas ir Eugenija Gapučiai Tėviškės žiburiams aukojo \$50.

A. a. Vytauto Bilevičiaus atminimui, reikšdami užuojautą žmonai Elenai Bilevičienei ir visiems artimiesiems, Ramutė ir Jeronimas Pleiniai Tėviškės žiburiams aukojo \$25.

A. a. Antanui Liaukui iškeliauvus į amžiną namus, reikšdami nuosirdžią užuojautą žmonai Elenai Liaukienei, dukrai Lilijai ir artimiesiems Ramutė ir Jeronimas Pleiniai Tėviškės žiburiams aukojo \$25.

Tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje aukojo: \$100 – A. Bumbulis; \$50 – S. J. Poškai.

Šypsokimės...

L. STANKEVIČIUS

(Tėsinys)

– Kada žmonės rašo trumpus sakinius?
– Kai jiems trūksta žodžių.
– Koks reikalingiausias daiktas raštinėje?
– Popierėžė.

– Ar gera duoti pinigų žmogui, kad jį pasidarytų plastinė operacija?
– Geriau ne, nes Jūs ją po to galit neatpažinti.

– Ar manote, kad pasaulis yra pilnas geros valios žmonių?
– O taip. Vieni nori dirbti, o kiti nori leisti jiems dirbti.

– Ką reikia sakyti žmonai, kai grįžti vėlai namo?

– Nieko nereikia jai sakyti, jį viską pasakys.

– Kas turi keturis sparnus ir skrenda?
– Du paukščiai.

Turner & Porter

LAIOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir
MISSISSAUGOJE

– Kodėl yra moterų, kurios jau turi vaikus, bet neturi teisės balsuoti?
– Kadangi jos yra nepilnametės.

– Kodėl yra sakoma, kad reikia mylėti savo priešus?
– Todėl, kad be jų Jūs negalėtumėte nieko kaltinti, tik save patį.

– Mes skiriamės su žmona ir turime tris vaikus. Kaip juos pasidalinti?
– Palaukite, kol atsiras ketvirtas vaikas.

– Kodėl Amerikos lietuviai automobilį vadina "karu"?
– Todėl, kad nuo automobilio žūsta daugiau žmonių negu nuo karo.

– Dėl ko geria vyrai ir moterys?
– Vyrai geria dažnai dėl rūpesčių, o moterys, kai neturi kuo rūpintis.

– Ar gali paukštis išlįsti pro adatos skylutę?
– Galėtų, jeigu paukštis būtų mažas, o adatos skylutė didelė.

– Kas yra geras diplomatas?
– Tai toks vyras, kuris sugėba išaiškinti savo žmonai, kad kailinis apsiuistas ją sendina.

– Kas yra alimentai?
– Tai tokie pinigai, kuriuos moki už automobilį po to, kai jį jau sudaužai.

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161

Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patirtis ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtis ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (Į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

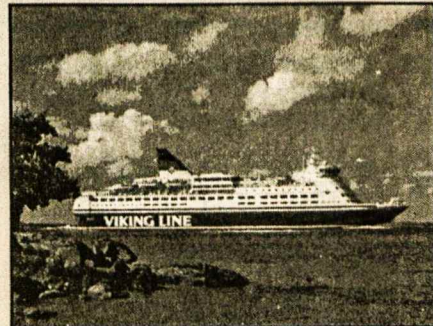
Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

ANTANAS GENYS
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Kanados Lietuvių ir Lietuvos Lietuvių Fondas
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!
Išrašome pakvitatimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001
Informaciją teikia administratorius L. Baziliauskas tel. 905 279-8226

VIKING ESCAPADES™

"Viking Escapades™" yra pati puikusia keliavimo patirtis. Skrydžiu į modernų ir madingą Helsinkį, kuris jus sužavės savo vaizdais ir istorinėmis vietomis. Pamatysite Stokholmo turtingą istorinę kultūrą ir patirsite įdomias vakarines pramogas. Nepaprastoje "Viking Line" laivo kelionėje pamatysite gražiuosius šių miestų salynus. Kainoje įskaitytas grįžimas į Helsinkį, nakvynės viešbutyje keturioms naktims ir dviejų parų grįžimas "Viking Line" laivu.

\$1,395.00* + mokesčiai

Užsisakyti vietas arba daugiau sužinoti galite skambinant mums arba kelionių agentui.
Skambinkit šiandien!
Telefonas 1 877 668-6155.

FINNAIR

VIKING LINE

SCANDIC

ADVANTAGE
ULTRA TRAVEL

*Kaina vienam asmeniui nakvojant dviese. Kaina galioja tik išskridimui birželio 11, 18, 25, liepos 2, 9, 16, 23, rugpjūčio 6 ir 13. "Finnair" tiesioginius skrydžius, "Viking Line" laivo keliones ir viešbučių kambarius galima užsisakyti atskirai. Pasitarkite ir apie kitas vietas, keliones ir maršrutus. Skambinkite šiandien!

Ontario Reg. # 3150865, 50009320

